

gellu naum
insula

COMEDIE ÎN
DOUĂ ACTE

ILUSTRAȚIA BENEDICT GĂNESCU

Cum lesne va observa cititorul, scriind *Insula n-am ambiționat să dramatizez și nici măcar să parodiez celebra lucrare a lui De Foe.*

Intuind greutatea marilor tehnici folosite în mod obișnuit de autorii dramatici, am ales formula unui scenariu cât mai elastic, în care accentuarea, după necesitate, fie a dialogului, fie a mișcării — sau, respectiv, diminuarea lor —, să permită eventuala transpunere a textului atât pe scena unui teatru de păpuși, într-un spectacol destinat adulților, cât și pe scena unui teatru de dramă.

Insula nu-și propune deci o replică la *Aventurile lui Robinson*, ci demitizarea esenței personajului, care, independent de cadrul biografic, rămîne în actualitate, pentru că mai bînuie cu destulă perseverență — după cite mi se pare — în domeniul etic, acolo unde urmele nocive ale trecutului își mai găsesc loc printre relațiile noastre noi.

Insula vrea să aducă în fața spectatorilor eroul-limită legat de sentimentul singurătății, al izolării, îmbibat de substanța individualismului feroce, și care, chiar în condiții de demiurg, este incapabil să germineze relații detașate de lumea care l-a zămislit.

Dacă am păstrat unele date exterioare de la *De Foe*, fișa socială a eroului menține strict caracterizarea dată de *Fr. Engels* în scrisoarea sa către *Kautsky*, din 20 septembrie 1884: „...Și el are mai tîrziu un *Vineri (Friday)* al său și a fost un neguțător naufragiat, care, dacă nu mă înșel, făcuse cîndva și comerț de sclavi. Deci, un burghez autentic“.

Gellu Naum

P E R S O N A J E L E

Robinson Crusoe	
Vineri	
Bătrînul Selkirke	<i>misionar</i>
Adelaide Selkirke	<i>soția lui</i>
Randolph Selkirke	<i>fiul lor</i>
Mary Selkirke	<i>fiica lor</i>
Pierre Surcouf	<i>de profesiune pirat</i>
Sirena	<i>soție nelegitimă</i>
Căpetenia beduinilor	<i>mai apoi ghid</i>
Beduinul-mut	
Mabolo	<i>regele insulei</i>
Majordomul regelui Mabolo	

Doi beduini, cînd călare, cînd pe jos, dar totdeauna înarmați pînă în dinți
Un beduin copil
Trei copii albaștri
Cîțiva turiști
Cîțiva pirați
Trei polițiști indigeni
O pisicuță albă
Papagalul Coco
Două foci cîntărețe
Papagali cîntăreți
Un leu
O zebra
Trei pisoi albaștri

Furtună pe mare. Corabia naufragiază în dreptul unei insule pustii. Tot echipajul piere. Sînt singurul supraviețuitor. Salvarea cîtorva lucruri folositoare, printre care arme, muniții, o umbrelă, un hamac, o scară și un ceas. Gînduri asupra situației mele. Înălț un imn Providenței.

Muzică — un motiv robinsonian — care se va auzi la începutul tuturor scenelor, iar uneori, în timpul desfășurării acțiunii, va anunța sosirea grupului robinsonian.

Pe muzică se adaugă vuietul furtunii, apoi vocea lui Robinson :

ROBINSON : Eu, sărmanul Robinson Crusoe, naufragiat în timpul unei furtuni îngrozitoare în preajma unei coaste care se zărea în apropiere, am fost aruncat pe țărmul acestei insule blestemate și pustii, pe care am numit-o Insula Deznădejdiei, căci tovarășii mei s-au înecat, iar eu însumi nu am fost departe de moarte...

Pe vocea lui Robinson, vuietul furtunii se amplifică. La ridicarea cortinei, furtuna e la apogeu. În prim-plan, o insulă năpădită de vegetație tropicală, exuberantă, undeva, la gura Orenocului. Pe mare, la orizont, nava se luptă cu valurile, apoi se scufundă. Voci de matrozi strigînd ajutor. Vuietul furtunii descrește și se îmbină cu zgomotele junglei. Pe țărm apare Robinson, trăgînd după el o frînghie de care sînt prinse obiectele pomenite mai sus, plus alte câteva. Un capăt al frînghiei rămîne în mare. Robinson e înarmat pînă în dinți. Trasul frînghiei va dura mulțisor, pe măsură ce Robinson se va depărta de țărm. Tot timpul cît lucrează, Robinson continuă un monolog într-o limbă nedeslușită. Pe crengile copacilor se așază trei papagali. Din apă, în larg, scot capul două foci.

Și aici și în scenele următoare, pînă la plecarea spre Țarcul Caprelor, după Robinson se ține în permanență o picicută albă, scăpată și ea din naufragiu.

Robinson pare ostent. Monologînd în limba lui nedeslușită, desprinde umbrela de pe funie. Pisica se adăpostește de arșiță sub umbrelă. Din cînd în cînd, ea mai vine lîngă Robinson.

Robinson desprinde de pe frînghie un ocean și cercetează împrejurimile. Pe jos găsește o pălărie, o șapcă și două ghete desperecheate. Le șterge și le așază frumos. Apoi desprinde de pe frînghie hamacul. Îi leagă un capăt de un copac izolat. Ai crede că vrea să se culce (se întinde, cască etc.). Por-

nește, tîrînd după el celălalt capăt al hamacului, spre un copac depărtat. Hamacul se desiră. În locul lui a rămas o frînghie de rufe. Robinson își scoate din buzunar ceasul, îl stoarce de apă și îl pune la uscat pe frînghie. Din clipa aceasta, ceasul cu bătăi de metronom va bate continuu, ritmînd diversele acțiuni. Va înceta doar la monologuri sau la cuplete. Uneori, suneții lui va deveni extrem de puternic.

Robinson desprinde de pe frînghia scoasă din apă o scară dublă. Se urcă pe scară, își pune pușca la îndemină, cercetează orizontul, apoi spune :

ROBINSON : Am temeiul de a presupune că Providența vrea să-mi termine zilele într-un trai deznădăjduit, pe această insulă pustie. Lacrimile îmi curg șiroaie cînd mă gîndesc la soarta mea. Adesea mă întreb de ce Providența își duce la pierzanie propriile sale fapte, hărăzîndu-le această stare de mizerie și lăsîndu-le fără ajutor și fără nădejde, astfel încît să le vină greu a-i mulțumi pentru soarta ce le-a dat.

(Pauză de gîndire, marcată de metronom. Răbufnirile valurilor punctează propozițiunile monologului robinsonian: marea pune virgule, puncte etc. sonore, vădit aceleași. Robinson își continuă monologul.)

De cîte ori mă gîndesc astfel, simt o muștrare de cuget. Și îmi zic : foarte bine, este adevărat că te găsești la mare ananghie. Dar amintește-ți. (Metronomul marchează din greșeală punct, în loc de virgulă ; Robinson reia.) Dar amintește-ți, te rog (Robinson suspectează virgula, care vine cu oarecare întîrziere), unde se află ceilalți oameni de pe corabie ? De ce ai fost tu cel privilegiat ?

(Pauză pentru gîndire, marcată de metronom. Robinson reia.)

E greu de răspuns acestor întrebări interioare. Dar am puțința de a rezista o viață întreagă, fără a duce lipsă. Să mulțumim, deci, Providenței !

(Robinson înalță mâinile, a rugă. Metronomul, care bate normal, grăbește ritmul, sunînd ca o baghetă de dirijor lovită de pupitru. Pe un canon intră vocile, toate bărbătești, ale celor trei papagali și ale celor două foci. În timpul canonului, pe stîncă apar doi iezi, care vor intra, la timpul potrivit, cu voci de copii.)

IMNUL CĂTRE PROVIDENȚĂ

(Intră vocile papagalilor, apoi ale focilor.)

Cu sfînta inocență
În ochi și pe figură,
Te cîntă, Providență,
Întreaga mea făptură...

(Intră vocea lui Robinson, solo-soprana lirică de coloratură, făcînd vocalize. Aplauze. Robinson mulțumește. Metronomul marchează din nou bagheta dirijorului. Robinson reia cu voce nor-

mală canonul, ale cărui versuri următoare sînt :)

Ce este, în esență,
Această Providență ?

(Pe canon intră acum și vocile de copii ale iezielor. După ce iezii cîntă solo ultimele două versuri, Robinson își ia pușca și-i împușcă dintr-un foc, apoi ride, pe cînd canonul continuă cu frenezie. Toate vocile sînt scoase din canon prin împușcare. Cu un ultim efort, la momentul muzical indicat, cei doi iezi își saltă capetele și încheie canonul cu întrebarea-duet :)

Ce este, în esență,
Această Providență ?

Metronomul își reia bătaia, mai scăzut, marcînd, alternativ cu răbufnirile valorilor și cu zgomotele junglei, mișcările lui Robinson. Acesta adună cei trei papagali uciși și-i aliniază lingă celelalte obiecte. Apoi se cațără pe un copac și se culcă. De sub umbrelă iese pisicuța albă care cercetează puțin împrejurimile, apoi se îndreaptă și ea spre copacul la ale cărui poale se culcă. Metronomul îi marchează, cînd leneș, cînd precipitat, mișcările.

II

Sînt despărțit și uitat de lumea întreagă, fiind menit suferinței. Nu am nici un suflet cu care să pot vorbi și care să mă mîngîie... Încep construcția unei locuințe. Strîng prima recoltă. Încerc să-mi fac o barcă. Mulg caprele. Îmi cînt singurătatea. Cunosc o sirenă și mă îndrăgostesc de ea. Povestea piratului. Sînt menit suferinței, căci iubita mea e căsătorită nelegitim.

Același decor, doar frînghia fostă hamac a dispărut. Ceasul e pus altundeva, la loc vizibil. Se văd începuturile muncii lui Robinson : coliba neterminată, o mică parcelă de orz nesecerat, točila instalată pentru lucru, întăriturile fortăreței, coșurile pentru provizii. Pieile de animale, coșurile cu pepeni și struguri și celelalte obiecte sînt aranjate meticolos, ca să facă loc prețuri fixate. Pe un copac se află prins inventarul lui Robinson ; pe altul, planul de lucru (terminat coliba, secerat orzul, muls caprele, ascuțit cuțitele, gimnastică individuală, cules fructele etc.).

Răsărit de soare. Muzica — leitmotivul robinsonian — un timp, apoi descrește, ca să facă loc zgomotelor junglei, răbufnelilor rare ale mării (marea e acum liniștită) și diverselor sunete produse de munca lui Robinson. Metronomul bate și el, la început încet, apoi,

în unele intervale, acoperă tot, sacadat și amețitor.

Pisicuța albă se ține tot timpul după Robinson ; doar cînd ritmul muncii devine frenetic, renunță și se retrage undeva, la umbră.

Robinson lucrează ceva la colibă. Ceasul tace o clipă : e pauză. Robinson seceră orzul cu sabia. Ceasul tace o clipă — pentru pauză. Robinson trece la točilă, apoi mulge caprele, lucrează la barcă etc. Trece, deci, de la o muncă la alta, destul de rapid, reluînd și părăsind lucrul început, metodic, după indicațiile ritmice ale metronomului care nu încetează să bată decît în scurtele pauze. Atunci, oftatul de oboseală al lui Robinson e marcat de răbufnelile mării.

Cu timpul, metronomul se dereglează. Ritmul și sunetul lui devin înnebunitoare. Robinson trece de la o operație

la alta, încurcând uneltele (ascute ascute pepeni, bate cuie în orz, seceră coliba etc.). Citeodată, ritmul devine extrem de lent, apoi extrem de rapid.

Epuizat, Robinson se oprește. Metronomul tace. Marea oftează. Metronomul bate regulat. Robinson face gimnastică suedeză, după care pune câteva prețuri la fructe și, istovit, începe să cinte :

Ce singur sînt pe lume
Uitat și solitar
La țărmlul fără nume
Trăiesc un vis amar.
Ce singur sînt pe lume !...

Robinson se oprește și ascultă. După o secundă de liniște desăvîrșită se aude un fiifit de aripi, imens, care umple sala. Se face umbră, ca la trecerea unui stol uriaș. Robinson scoate un pistol și trage în sus. Apoi așteaptă calm, cu o mîină în șold, cu privirile în pămînt, așteaptă să vadă ce a împușcat. Gestul acesta, de așteptare calmă, îl va repeta ori de cîte ori va împușca stolul invizibil. De sus, țiuind, cade o pasăre, apoi încă una și încă una. Robinson le culege, le pune la rînd cu celelalte obiecte și le fixează prețuri. Apoi își reia cîntecul care, undeva, e întrerupt de glasul Sirenei, apărută între timp pe scenă.

SIRENA : Hallo !...

ROBINSON : Ce vād ? Superbă arătare !

(Metronomul începe să bată precipitat, cu un sunet special, sec. Robinson pornește spre Sirenă, mișcîndu-se cu încetinitorul. Bătaia metronomului se stinge.)

SIRENA : Bu-pu-nă-pu zi-pi-ua-pa.

ROBINSON : Nu te înțeleg...

SIRENA : Pă-pă-ca-pa-tî-pî !

(Sirena dă să plece, dezamăgită. Robinson scoate un răget de fiară rănită, apoi :)

ROBINSON : Rămii !

SIRENA : Nu-pu po-po-tî-pî. (Arată prin gesturi că lumina îi strică tenul.)

ROBINSON : Aha ! Lumina... (Stringe lumina, ghem, și o agață de un copac. Apoi privește fascinat Sirena, care, și ea, e tulburată.)

ROBINSON : Rămii cu mine ! Mă ucide spaima aceasta metafizică, nebunia singurătății și a izolării !... O, dar tu nu înțelegi ce spun !

SIRENA : Ba înțeleg. Vorbesc limba piraților numai din cînd în cînd...

Sînt o ființă tristă, la fel de singură ca și tine...

ROBINSON : Mă numesc Robinson. Am naufragiat pe insula aceasta pustie. Am recuperat alimente, unelte, arme... Am semănat, am strîns recolta, am început să-mi clădesc o colibă, vînez, pescuiesc... Lîngă mine, pe insulă, te așteaptă o viață surizătoare, deschisă...

SIRENA : Imposibil, Roby... Tu nu-mi cunoști trecutul... Părul meu crește, de multă vreme, încet și singur... Am un trecut pătat. Eram abia o copilă cînd m-a răpit de la locuința părinților mei piratul Pierre Surcouf. De la el am învățat limba pe care o vorbeam mai adineauri. Ce-i drept, l-am iubit... Dar dragostea nu putea dura o veșnicie. Pierre avea un caracter murdar... Mă umilea...

ROBINSON : Și tu ?

SIRENA : Am decăzut, prin porturi, prin taverne... Am un trecut pătat...

ROBINSON : Trecutul e mort...

SIRENA : Dar Pierre poate că mai trăiește... Azi-dimineață, pe cînd îl imploram să-și schimbe caracterul, pe deasupra noastră a trecut un stol de păsări uriașe... Poate că Providența a vrut să-mi schimbe soarta. Și una din păsări, un vultur, l-a înhățat în gheare pe Pierre și l-a luat cu ea... De atunci mă scotesc văduvă... Cu sentimentul acesta am îndrăznit să mă apropiu de tine... (Se agață de o liană și continuă dialogul, balansîndu-se în aer.) Căci te privesc de multă vreme, prin ocean... Te iubeam, dar mă teameam... Și acum mă tem... Tabăra piraților e la cîțiva pași de aici... Iar Pierre e în stare de orice... Are un caracter urît...

ROBINSON : O, lîngă mine nu trebuie să ai teamă. (Trage un foc la întimplare și ucide un ied, ivit între timp.) Eu reprezint o forță... O forță anonimă, e drept, dar invincibilă... (Se agață și el de o liană și continuă dialogul în balans.) Privește-mi eu... Sînt înarmat pînă în dinți... Rămii cu mine...

SIRENA : Cu neputință, Roby...

ROBINSON : Am plantații bogate, de trestie de zahăr și de cacao... Am struguri, și pepeni, și capre... Și-am să-ți fac o umbrelă de frunze, și-un colier de flori, și-o rochie de blană... Am să dresesz, pentru tine, un papagal multicolor, și-am să-l învăț să-ți spună versuri... Iar în sezonul ploilor, în peștera noastră, am să-ți vor-

besc despre dragoste, ore și ore...
Și-am să-ți citesc romane triste și-o să ne plîngem amîndoi singurătatea...
SIRENA : O, Roby !... Ai să mă înveți manierele ? Știi, educația mea lasă mult de dorit...

ROBINSON : Am să te învăț ce vrei... Botanica și geometria, și contabilitatea... Și seara, pe țarm, o să privim cum se înecă soarele în mare... Și o să ascultăm foșnetul cedrilor... Și-am să-ți ascult părul sunînd, ca o coamă de leu... Și-am să-ți fac o barcă... Și-am să-ți dau pesmeți...

SIRENA : Roby ! Mi-e frică !... (Se dă jos de pe liană și continuă dialogul, fugind de colo-colo, în sensul balanșului.)

ROBINSON : De ce ? (Se dă și el jos, continuînd același joc de balans.)

SIRENA : Nu auzi ? (Filfiutul stolului invizibil se aude iar, din ce în ce mai puternic, pînă cînd umple sala, în așa fel încît Sirena e nevoită să strige.) E stolul ! Sint vulturii care l-au răpit pe Pierre !... Și n-aș vrea să rămîn iar văduvă... Tocmai acum !...

(Cuvintele îi sint acoperite de vijitiul stolului. Acum Robinson și Sirena se balansează pe loc, ca niște limbi de pendule, apoi se opresc. Robinson ride și, calm, fără să se uite, trage cîteva focuri de pistol în aer. Vijitiul încețază brusc. Robinson așteaptă cu mîna în șold, cu privirile în pămînt. Sirena se balansează speriată, încă un timp, apoi rămîne nemișcată, ca și Robinson. Primul șuierat : cade, lin, un scaun ; al doilea șuierat : cade o roată de bicicletă ; al treilea șuierat : cade Pierre, în costum de pirat, cu un picior de lemn și cu o cîrpă neagră peste ochiul stîng.)

SIRENA : Pierre !

PIERRE (se ridică) : Da, doamnă... Mă credeai mort ? Ha, ha !... Dumneavoastră cine sînteți, sir ?

ROBINSON : M-am născut în anul 1632. Tatăl meu, născut la Bremen, s-a căsătorit mai apoi la Edinburg, unde a ajuns, datorită negoțului și căsătoriei, în stăpînirea unei frumoase proprietăți... Mă numesc de fapt Robinson Kreutznaer, nume care, datorită obișnuitei prefaceri în limba engleză a cuvintelor străine, a devenit Crusoe. Am avut doi frați mai mari. Cel dintîi, locotenent de infanterie, a fost ucis în Flandre, sub comanda faimosului colonel Lockhart, în bătălia de lângă Dunkerque... Al doilea...

PIERRE : Ajunge, sir... (Către Sirenă.)
Și dumneata, ce cauți aici ?

SIRENA : Mă plimbam...

PIERRE : Vorbim noi, la tabără... (Către Robinson.) Mi-ați salvat viața, sir. Ați împușcat vulturul care mă răpise...

ROBINSON : Lăsați, sir...

PIERRE : Nu las, sir... Viață pentru viață... Altminteri, erați de mult un cadavru... Doamna e soția mea...

SIRENA : Să nu-l crezi, Roby. Mînte cu nerușinare... Nu sîntem căsătoriți legitim... Și am să fiu, curînd, văduvă... Și am să vin la tine...

PIERRE : Doamnă !... Iertați-mă, sir, dar e timpul să ne retragem. Viață pentru viață. După dumneata, doamnă...

(Sirena pornește înainte, abătută. Robinson și Pierre se salută cu plecăciuni politicoase, apoi piratul pleacă și el. Înainte de a dispărea, Sirena strigă tragic :)

SIRENA : Să nu mă uiți, Roby !...

Glusul i se pierde în depărtare. Robinson rămîne o clipă pe gînduri, descumpănit. Apoi își duce pistolul la timp, hotărît să-și curme zilele. Metronomul bate ca un dirijor. Robinson, readus la realitate, oftează, ridică din umeri și se reîntoarce la lucru, în timp ce metronomul își reia ritmul normal.

III

Coliba e gata. Reușita în olărie și în alte lucrări foloșitoare. Cerneala și pesmeții se termină. Sint trezit din somn de o voce tainică și găsesc urme de pași. Se dă o bătălie navală. Îmi regăsesc iubita și observ trecerea unui balon. Mă înarmez mai tare. Îl salvez pe Vineri și îl fac sclavul meu.

Insula e înfățișată în așa fel încît se vede, mai ales în fundal, locuința lui Robinson. (Coliba e gata, există un

țarc pentru capre, bine îngrijit, cîteva brazde cu flori și legume, grămezi de fructe și obiecte etc.) Spre avanscenă

e tabăra piraților (un foc la care fierbe un cazan, pe pirostrii; un pirat care se ocupă de foc; Pierre care se odihnește într-un jilț, cu lăzi de giuvaere la picioare; câteva țesături scumpe, întinse pe jos și pe pomi; Sirena, prizonieră, legată de un copac, mai în prim-plan; un pirat de veghe, sus, pe stîncă.) În fund, marea, mai mult sau mai puțin liniștită.

N. B. Acest decor, în care marea este prezentă și în fața insulei, iar insula apare văzută mai de la distanță, va reapărea și în scena finală din actul II.

Din coliba lui, iese Robinson. El face instrucție individuală, comandîndu-și singur și executînd: drepti, la dreapta, la stînga etc. În același timp, cîntă un cântec de jale, fără cuvinte. Vineri trece în goană, ascunzîndu-se din cînd în cînd de niște urmăritori invizibili și nedînd nici o atenție celor de pe scenă. Vineri e un tînăr albastru, costumat ca indigen. Apare Randolph Selkirke, un domn distins, care în această scenă va ține mereu în mînă un pahar cu citronadă. De departe, Randolph îl va întreba pe Pierre: „Nu doriți un pahar cu citronadă, sir? Ieftin. O liră.“ Apoi își va continua drumul și se va arunca în mare.

Robinson a terminat instrucția și mulge caprele. Vineri trece din nou. Robinson a terminat mulsul caprelor și stropește brazdele. Pe scenă trec în galop cițiva beduini călări, apoi Randolph revine și oferă din nou citronadă. În genere, deci, acțiunile acestea simultane și precise se vor petrece ca și cum fiecare grup și, în cadrul fiecărui grup, fiecare individ, ignoră complet ceea ce nu e în directă legătură cu el. Pirații nu-și văd decît de treburile lor, Vineri nu se ascunde decît de urmăritorii lui invizibili, beduinii nu-i văd și nu sînt văzuți de ceilalți. Robinson are sentimentul singurătății totale pe insula pustie etc. În sensul acesta, al ignorării reciproce, se întîmplă ca Vineri, de pildă, să se ciocnească de Randolph Selkirke ca de un copac etc. Robinson a terminat stropitul. Piratul de veghe strigă: „Navă în larg!“ Pierre și piratul de la foc se ridică și pornesc grăbiți. Curînd, nava piraților va ataca nava străină. Luptă în larg. Bubuiturile, zăngănitul armelor, strigătele continuă pînă la cufundarea navei străine, în timp ce pe insulă fiecare își vede netulburat de treburile lui (Vineri, Randolph Selkirke, beduinii trec de câteva ori alternativ).

Robinson s-a culcat. Sirena strigă: „Roby!“ Robinson se ridică și pornește să cerceteze insula. Dispare undeva, ca să reapară în prim-plan. Acum cîntă:

Ce singur sînt pe lume
Uitat și solitar
etc...

acompaniat de vocalizele Sirenei și de zgomotele bătăliei navale. Cînd își cîntă singurătatea, pe scenă se află și beduinii, și piratul de veghe, și Randolph, și Vineri, și Sirena. Lîngă el e tot timpul pisicuța albă, care nu-l părăsește nici o clipă. (A fost lîngă el și pînă acum, la instrucție, la muls caprele, la stropit brazdele etc.).

Deci, intrări și ieșiri alternative și cu ignorări reciproce din partea celorlalți, pe fondul bătăliei navale, tot timpul scenei. Căutînd urme, Robinson a ajuns lîngă Sirenă.

SIRENA: Roby, nu vezi cît sufăr?
Te-am iubit...

ROBINSON: Și eu?! Nu sufăr? M-a trezit din somn o voce tainică... E cumplit să trăiești departe de oameni, în izolarea asta ucigătoare...

SIRENA: Da, Roby, e cumplit...

RANDOLPH: Nu doriți o citronadă?
Ieftin. O liră...

ROBINSON: Văd și nu văd... Fruntea ta dispare... Și vor veni, pînă la urmă, brumele... Iar frunzele vor avea sunet de sticlă...

SIRENA: Uneori am cîntat frumos, alteori am tăcut. Sufeream...

ROBINSON: Și eu sufăr...

SIRENA: Pierre e un om rău. Sînt zile cînd îl cred antropofag. Are un caracter urît. Și eu mă topesc aici, pe stînci, ca o ninsoare...

ROBINSON: Iartă-mă, dar trebuie să-mi continuu programul zilnic. Astăzi e vineri... Vineri. Da: vineri. Am zărit urme de pași pe plajă. Sînt înspăimîntat. Trebuie să cercetez împrejurimile...

SIRENA: Adio, Roby! Cînd Providența va pune capăt captivității mele, voi fi a ta...

ROBINSON: Mă găsești în colibă, la orice oră din zi sau din noapte. Iar dacă plouă, sînt neapărat în peșteră...

(Între timp, bătălia navală s-a terminat cu victoria piraților. Cînd Robinson se depărtează cu un pas, doi, de Sirenă, Pierre și celălalt pirat se reîntorc aducînd o ladă veche, ghintuită, plină cu giuvaere. Piratul se culcă. Pierre intră în cazanul cu apă clocotită și pune capacul deasupra. Reapare în goană Vineri, care se îndreaptă spre

Robinson și face gestul de supunere descris de De Foe : în genunchi, pune capul pe pământ. Robinson îi pune talpa piciorului pe cap și scoate un strigăt victorios. [Gestul acesta se va repeta, identic, de câte ori există indicația : Vineri face gestul de supunere.]

VINERI : Salvează-mă, stăpîne !

(Apar beduinii călări. Robinson trage un foc în aer și ia cunoscuta poziție, calmă, de așteptare. Beduinii fug. Sus, se aude filfuitul stolului, un vijiiit lent, apoi apare balonul în nacela căruia se află Randolph Selkirke, cu paharul în mână.)

RANDOLPH : Uitați-vă unde trageți, sir. Era să-mi spargeți paharul.

(Balonul iese din scenă. Sirena își reîncepe cîntecul fără cuvinte. Robinson îi arată lui Vineri pistolul, pe care

acesta îl admiră, uluit. Pierre scoate capul din cazan și strigă :)

PIERRE : Hei, nu se aude ? Un prosop să mă șterg.

(Piratul de lângă foc se trezește și dă fuga să-i ducă lui Pierre prosopul. Pierre iese pe jumătate din cazan și începe să se șteargă. [E, firește, îmbrăcat.] Piratul de veghe strigă : „Navă, în larg !” Piratul de lângă foc pornește în goană spre țarm. Pierre reintră în cazan și pune capacul deasupra. Reîncepe o nouă bătaie navală. Totul extrem de rapid.)

SIRENA (arătînd spre Vineri) : Roby, cine e tînărul acela superb ?

ROBINSON : E sclavul meu. L-am salvat.

Pe fondul bătaiei navale, pe cîntecul de jale al Sirenei, pe gestul de supunere al lui Vineri, cortina.

IV

Educarea lui Vineri. Un dialog cu el. Foloasele papagalilor. Pe cînd eu dorm, în peșteră se petrec lucruri ciudate. Sînt trezit din somn și mă lupt cu ispita.

Peștera lui Robinson, la lumina torțelor. Robinson șade pe un scaun. În fața lui, Vineri. Jos, doarme pisicuța albă. Muzică robinsoniană. Apoi :

ROBINSON : Așadar, tu, Vineri, sclavul meu, nu știi să vorbești.

VINERI : Nu știu, stăpîne.

ROBINSON : Nici un cuvînt ?

VINERI : Nici un cuvînt.

ROBINSON : Atunci, am să te învăț eu. Azi un cuvînt, mâine altul... Vrei să te învăț să vorbești ?

VINERI : Vreau, stăpîne. Cum să nu vreau ? Am să-ți fiu veșnic recunoscător.

(Vineri se aruncă la picioarele lui Robinson și sărută țărîna, apoi face cunoscutul gest de supunere.)

ROBINSON : Atunci, hai să te învăț.

VINERI : Învăț-mă, stăpîne.

ROBINSON : Primul cuvînt... Să luăm numai un cuvînt. Unul singur. Ca să nu te obosești prea mult.

VINERI : Unul singur, stăpîne. N-are nici un rost să mă obolesc.

ROBINSON : Sigur... Ești sclavul meu. Trebuie să muncești pentru mine... Nu te superi, nu ?

VINERI : Vai, cum să mă supăr ? Se poate, stăpîne ?

(Vineri repetă gestul de supunere.)

ROBINSON : Atunci, să luăm un cuvînt...

VINERI : Să-l luăm...

ROBINSON : Adică să-l iei tu, fiindcă tu ești sclav...

VINERI : Îl iau, stăpîne. De unde să-l iau ?

ROBINSON : Ți-l dau eu. Uite, ia cuvîntul *apa*.

VINERI : L-am luat. Unde să-l pun ?

ROBINSON : Nicăieri. Păstrează-l.

VINERI : Îl păstrez.

ROBINSON : Foarte bine. Faci progrese frumoase. Tu știi ce-i *apa* ?

VINERI : Nu știu.

ROBINSON : Să înveți. Trebuie să înveți. Apa se bea. Există și apă care nu se bea, dar acum e vorba despre apa care se bea.

VINERI : Foarte clar...

ROBINSON : Văd că înțelegi ușor. Faci progrese.

VINERI : Mulțumesc, stăpîne. (Face gestul de supunere.)

ROBINSON : Deci, nu apă, pur și simplu, ci apă simplă, apă care se bea, asta trebuie să înveți astăzi.

VINERI : Am să învăț, stăpîne... A-pă... Apă...

ROBINSON : E bine. Văd că știi, dar trebuie să mai înveți. A-pă.

VINERI : A-pă...

ROBINSON : Să te ajut... (Către papa-
gal.) Coco, spune : A-pă...
COCO : A-pă, a-pă, a-pă...
ROBINSON : Așa. Acum învață cu
Coco. E ora de somn. (Adoarme.)
VINERI : A-pă, a-pă... Spune tu, Coco.
E ora de somn. (Se culcă și el.)

(Tot timpul scenei, mai rar sau mai
repede, mai tare sau mai încet, Coco
va repeta : a-pă, a-pă... În peșteră intră
Randolph Selkirke, acum fără paharul
de citronadă, dar cu o mască neagră
pe față.)

RANDOLPH : Doriți o citronadă ?...

COCO : A-pă, a-pă...

(Pe când Coco repetă rar și din ce
în ce mai plictisit cuvântul apă, Ran-
dolph se apropie de o firidă, învârtește
butoane, lucrează febril. În peretele fi-
ridei se deschide ușa unei case de bani.
Randolph scoate din casă câteva coliere
de perle și alte giuvaere, apoi ride sar-
donic : ha ! ha !

În ușa peșterii se ivește bătrînul mi-
sionar Selkirke.)

SELKIRKE : Sus mîinile, sir !

RANDOLPH : Mă predau, sir.

SELKIRKE : Sînteți prins asupra fap-
tului. Furt de bijuterii.

RANDOLPH : Recunosc, sir.

SELKIRKE : Văd că recunoașteți ușor.
Cum ați ajuns în situația aceasta,
nedemnă de un gentleman ?

RANDOLPH : E o poveste tristă, sir...
Eram unicul pasager al corăbiei nau-
fragiate. Toți au pierit, în afară de
Crusoe și de mine. Și el se crede
singur, ca să-și poată însuși singur
banii și bijuteriile salvate de pe
bord. Spuneți și dumneavoastră dacă
e drept !...

SELKIRKE : Asta o să hotărască jus-
țiția...

RANDOLPH : Sînteți polițist, sir ?

SELKIRKE : Nu. Sînt misionar. Dar în
orele libere ajut poliția.

RANDOLPH : Foarte bine, sir. Aveți
două ocupații gemene, dacă mă pot
exprima așa... L-am urmărit pe Cru-
soe, m-am deghizat în vînzător de
citronadă, am observat totul și am
pîndit momentul oportun.

SELKIRKE : Ce-aveți de gînd să faceți
cu banii ?

RANDOLPH : Să clădesc un spital și
două aziluri, sir, la Edinburg, în ora-
șul meu natal.

SELKIRKE : Suflet nobil ! Sînteți din
Edinburg ?

RANDOLPH : Da, sir. Mă numesc Sel-
kirke.

SELKIRKE : Selkirke ? Nu cumva ai
o aluniță roșie pe omoplatul stîng ?

RANDOLPH : Ba am, sir.

SELKIRKE : Ai ?

RANDOLPH : Am.

SELKIRKE : Doamne ! Ce vîrstă ai ?

RANDOLPH : 89 de ani, sir.

SELKIRKE : 89 de ani ? Fiul meu !

Copilul meu iubit ! Eu sînt Selkirke
din Edinburg !

RANDOLPH : Tată !

SELKIRKE : De 86 de ani te caut.

De cînd te-ai rătăcit, la bilci, în ziua
aceea blestemată. Ce-ai făcut de-a-
tunci ?

RANDOLPH : La început, am îmbră-
țișat nobila carieră a armelor. Am
luptat în Flandre. Apoi, cu vremea,
am devenit tată de familie...

SELKIRKE : Ai familie ? Du-mă ime-
diat la scumpa mea noră, la dragii
mei nepoți !

RANDOLPH : Cu neputință, tată ! Au
pierit toți, într-un naufragiu, acum
18 ani. De-atunci trăiesc singur...
(Plînge.) Nu mai am familie !...

SELKIRKE : Ba ai, ba ai !... Bătrîna
ta mamă, Adelaide Selkirke, te caută
prin lume. De 86 de ani te caută...
(Strigă.) Adelaide !

(Intră Adelaide Selkirke, bătrînă, us-
cată, cu pipa în dinți.)

RANDOLPH : Mamă ! Sînt Randolph !

ADELAIDE : Randolph ! Fiul meu !

Te-ai făcut mare...

RANDOLPH : Da, mamă...

ADELAIDE : Încolo, nu te-ai schimbat
mai deloc...

SELKIRKE : Randolph, e aici și suri-
oara ta Mary... (Strigă.) Mary !... (In-
tră Sirena.) Nu te-am strigat pe dum-
neata.

SIRENA : Rău ai făcut.

SELKIRKE (strigă) : Mary ! (Către Si-
renă.) N-ai văzut-o pe fiica mea,
Mary ?

SIRENA : Cum arată ?

SELKIRKE : O copilă distinsă și sen-
timentală... A fost căsătorită... Are
63 de ani, dar se ține minunat... E
leită frățiorul ei... Mary !

ADELAIDE : Mary !

SIRENA : N-o mai strigați degeaba.
A fugit acum cinci minute cu soțul
meu nelegitim. În sfîrșit, sînt vă-
duvă !

RANDOLPH : În cazul acesta, fizicul
meu nu vă spune nimic ?

SIRENA : Lăsați-mi timp... Să mă gîn-
desc... Să meditez...

ADELAIDE : Ce profesiune avea soțul
dumitale nelegitim ?

SIRENA : Pirat.

SELKIRKE : Pirat ? Onoarea familiei
e pătată ! Adelaide, Randolph, să

mergem! Ticălosul o să abuzeze de
inocența sărmanei noastre Mary!...
ADELAIDE: Să mergem... Dar giuva-
erele?... Și banii?...
RANDOLPH: Robinson e singur. N-are
cine să-l fure.
SELKIRKE: Le luăm altă dată.

(Cei trei Selkirke ies împreună. Si-
rena se apropie de Vineri, care doarme.
Papagalul moțăie și abia mai poate să
rostească: a-pă, a-pă... Sirena îl tre-
zește pe Vineri.)

SIRENA (cochetă): Tot sclav?
VINERI (galant): Tot...
SIRENA: Și eu am fost captivă... Dar
acum sînt liberă...
VINERI: E o situație...
SIRENA: Nu vrei să fii sclavul meu?
VINERI: M-ar ispiti...
SIRENA: Hotărăște-te repede. Pierre
a fugit cu Mary Selkirke. Pirații s-au
măcelărit între ei. Roby doarme...
VINERI: Nu-l iubești?
SIRENA: Îl iubesc, dar sînt ușuratică
din fire... Am un trecut pătat...
VINERI: M-am hotărât.
SIRENA: Atunci să fugim. Și Pierre
a fugit...
VINERI: Să fug? Eu nu sînt laș!
Rămîn aici, să lupt. Uraaa!
ROBINSON (trezit din somn, cu elan):
Uraaa!
VINERI: Vom lupta! Uraaa!
COCO: A-păăă!

ROBINSON: Uraaa! Cu cine vom
lupta?
VINERI: Cu ispita, stăpîne!
SIRENA: Uraaa!

*Cuprinși de elan vitejesc, se reped
toți trei afară strigînd „ura!”. Se aud
răcnete, împușcături, zăngănit de arme,
urale, apoi se face liniște deplină. În
liniștea aceasta, papagalul își amintește
și începe să rostească rar și plictisit:
a-pă, a-pă...*

V

Serioasă chibzuință. Vineri nu poate să se sinucidă, din
care pricină îl învătă să sape. Viață pentru viață. Un duel
care ar fi putut să jignească sentimentele materne ale
unei femei. Balonul este încărcat cu ură. Sililit de împreju-
rări, îmi iau rămas bun de la Vineri și pornesc spre Țarul
Caprelor.

*Vechiul decor din scena 1, în fața
locuinței lui Robinson, dar cu tot ce
s-a realizat între timp. Sirena doarme
într-un hamac. Robinson șade solemn
pe un scaun, cu pisicuța albă lingă el.
Vineri așteaptă porunci. Cîțva timp,
muzica robinsoniană, apoi:*

ROBINSON: Vineri, tu știi ce fac eu
acum?
VINERI: Nu știu.
ROBINSON: Meditez.
VINERI: Foarte bine, stăpîne. Să mă
înveți și pe mine.
ROBINSON: Am să te învăț.
VINERI: Mulțumesc, stăpîne. (Face
gestul de supunere. Sirena se ridică

*o clipă și face, în somn, cîteva vo-
calize. Apoi adoarme iar.)*

ROBINSON: Vineri, ești brav. Amîn-
doi sîntem bravi. Am luptat și am
învins.
VINERI: Dar ispita e încă vie, stă-
pîne. O să fie greu... Trebuie să fa-
cem ceva.
ROBINSON: Există o soluție: s-o
ucidem. Dar nu permit. Eu sînt stă-
pînul.
VINERI: Așa e... Recunosc.
ROBINSON: Nu permit, fiindcă o iu-
besc. Tu știi să iubești?
VINERI: Nu. Învață-mă, stăpîne.
ROBINSON: Nu te învăț.

VINERI : Mulțumesc, stăpîne.

ROBINSON : Ar mai exista o soluție : eu să-ți redau libertatea și tu să te sinucizi. Ca sclav, nu poți să te sinucizi. N-ai dreptul.

VINERI : Între noi există relații precise, stăpîne...

ROBINSON : Sigur. Dar aş putea să-ți redau libertatea și să te învăț să te sinucizi.

VINERI : Mă înveți, stăpîne ? Dacă mori, să n-ai grijă : mă însoar cu ea.

ROBINSON : Atunci, nu te învăț.

VINERI : Cum vrei, stăpîne. Dar o să fie greu...

ROBINSON : Să mai meditez. Tu lucrează, muncește, sapă...

VINERI : Sap, stăpîne. Numai că nu știu să sap. Mă înveți tu ?

ROBINSON : Te învăț. *(Se ridică de pe scaun și începe să sape, spre admirația lui Vineri.)*

VINERI : Vai, stăpîne, ce frumos sapi !

ROBINSON *(istovit)* : Ajunge ! Acum e rîndul tău. Eu trebuie să meditez în singurătate. *(Se așază pe scaun și meditează.)*

VINERI : Meditează, stăpîne. Eu sap. *(Cască, se întinde și se culcă.)*

(Pauză. Ciripit voios de scatii, dacă e cu puțință. Apare Pierre, urmat de Mary. Mary rămîne ascunsă după o tușă. Pierre se îndreaptă spre Robinson.)

PIERRE : Viață pentru viață ! Te-am cruțat prima dată, fiindcă mi-ai salvat viața, dar a doua oară nu mai permit. Ce caută fosta mea soție nelegitimă în hamacul dumatil ?

ROBINSON : O iubesc, sir.

PIERRE : Și ea ?

ROBINSON : Mă iubește. Uitați-vă cum doarme.

PIERRE : Atunci trebuie să mori, sir. N-aș suporta să mă înșele, după ce am părsurit-o. Te rog să mă înțelegi : m-a iubit.

ROBINSON : Vă înțeleg, sir.

PIERRE : Onoarea mă obligă. Consideră-te provocat la duel.

ROBINSON : Mă consider, sir.

PIERRE : Alege arma.

ROBINSON : Am ales, sir. Pistolul.

(Robinson trage două focuri în sus și rămîne în cunoscuta poziție de așteptare. Apare balonul, în a cărui năcălă se află cei trei Selkirke.)

RANDOLPH *(fioros)* : Aha ! Aici erați ! Am să văucid !

SELKIRKE : Onoarea familiei !

ADELAIDE : Aterizează, Randolph !

RANDOLPH : Nu se poate ! Vîntul e prea puternic...

(Balonul trece, dus de vînt, pe cînd Adelaide strigă : Mary ! Mary ! Iar Mary, din tușă, își flutură batista.)

PIERRE *(după o clipă de gîndire)* : Nu, nu vreau cu pistolul... Detunăturile ar putea s-o trezească. *(Arată spre Sirenă.)* Și doarme ca un înger.

ROBINSON : Ca un înger, sir. Și atunci, ce armă preferați ?

PIERRE : Pumnalul. Am un pumnal de trei țoli.

ROBINSON : Foarte bine : dumnea-voastră cu pumnalul, eu cu pistolul.

Nu se trezește ea dintr-un singur foc.

PIERRE : Perfect. Avem nevoie de martori.

ROBINSON : Vineri ! Vino încoace, să fii martor.

VINERI *(trezindu-se)* : Eu sînt sclav, stăpîne. Eu sap. Și nici n-am dreptul să fiu martor.

ROBINSON : În anumite condiții, ai.

VINERI : N-am știut. Atunci nu mai sap. Sînt martor.

(Asistați de Vineri, cei doi se așază spate în spate, ca la duelul cu pistoalele, urmînd să pornească la număr pașii reglementari. Metronomul începe să bată solemn. În ritmul lui, cei doi pornesc și ies din scenă, ca să revină apoi, călcînd mereu după metronom. Fac aceasta de cîteva ori, cit e necesar, apoi, în clipa cînd metronomul tace, se opresc solemn pentru marel moment al deschiderii focului. Atunci, Mary Selkirke se repede între ei.)

MARY : Stați ! Nu vă ucideți ! N-aș putea să suport.

PIERRE : Iubita mea, onoarea mă obligă...

MARY : Te implor, Pierre. Nu e momentul să vorbim despre onoare...

Îmi jignești sentimentele...

PIERRE : Iartă-mă, draga mea. Să vă prezint. *(Către Robinson.)* Doamna Mary Selkirke, văduvă de 20 de țoli, din Edinburg.

ROBINSON *(înclinîndu-se)* : Numele meu este Robinson Kreutznaer, zis Crusoe. Tata s-a născut la Bremen.

MARY : Kreutznaer ? Bremen ? Nu cumva ai o aluniță cafenie pe pîntec ?

ROBINSON : Ba da, doamnă. Să v-o arăt ?

MARY : Nu e momentul. Mi-ai putea jigni sentimentele... Știi cine e mama dumatil ?

ROBINSON : Nu, doamnă. Pe mama n-am cunoscut-o. A fugit cu un tenor pe cînd eram încă în fașă.

MARY : Krezentnaer! Bremen! Alu-
niță! Tenor! Dumnezeule! Ei bine,
eu sînt mama dumitale! Ești fiul
meu din prima căsătorie. Fiul meu!
ROBINSON : Mamă!

*(Îmbrățișări. Pe sus, purtat de vînt,
trece iar balonul cu familia Selkirke.)*

RANDOLPH : Ticălosule! Ai să mi-o
plătești scump!

SELKIRKE : Randolph! Aterizează!

ADELAIDE : Mary! Mary!

*(Mary Selkirke flutură batista. Ro-
binson salută militărește. Vineri, care
între timp s-a culcat, se întoarce pe
partea cealaltă. Pierre îi amenință cu
pumnii pe cei din balon. După trece-
rea rapidă a balonului :)*

MARY : Pierre, situația e gravă. Îl
cunosc pe tata: n-o să se lase pînă
nu răzbună onoarea familiei. O să
meucidă.

PIERRE : Ha, ha! Uiți că sînt pirat?
Pe bordul Arethuzei am ucis cu un
singur tun de 43 de țoli 16 beduini.
Pe tatăl și pe fratele tău îiucid
dintr-o lovitură de pumnal. Un sin-
gur lucru mă îngrijorează!

MARY : Care?

PIERRE : Bătrîna... Oricum, e femeie...
N-are nici 6 țoli... Cu femeile nu pot
să fiu brutal. Sînt prea slabe...

MARY : Mama?

ROBINSON : Bunica!

MARY : Mama, slabă? Mama ucide
un taur cu o lovitură de pumn.

PIERRE : Atunci e grav. Cu femeile
nu pot să lupt. Sîntem pierduți.

MARY : Robinson, ajută-ne, salvea-
ză-ne! Ucide-i tu.

ROBINSON : Mamă! Dar e bunica
mea... Și ceilalți, bunicul și unchiul...

MARY : Nu, Robinson. Tata nu ți-e
bunic... Nu mi-e tată... Cum să-ți
explic? Mama mi-a povestit tot...

ROBINSON : Înțeleg... Și unchiul?

MARY : Îți este unchi numai după
bunică... Iar mie îmi este frate nu-
mai după mamă. Tata nu știe... Cum
să-ți explic?

ROBINSON : Înțeleg... Așa e mai
ușor... Am să vă ajut... Am să vă
salvez.

MARY și PIERRE *(solemni și emoțio-
nați)* : Îți mulțumim, Robinson.

ROBINSON : Nu, nu! Nu-mi mulțu-
miți. E datoria mea. Am să vă duc
într-un loc unde n-o să vă găsească
nimeni.

MARY : Du-ne, fiul meu.

PIERRE : Unde vrei să ne duci, sir?

ROBINSON : La Țarcul Caprelor, sir.
E un țarc tăinuit. L-am făcut, pentru

oricе eventualitate, undeva, în pă-
dure. O să vă hrăniți cu lapte de
capră și o să beți apă de izvor.

MARY : Ador laptele de capră!

PIERRE : Și eu. Pe bordul Arethuzei
mă hrăneam numai cu lapte de ca-
pră. Spune, sir, e departe Țarcul?

ROBINSON : Nu. Avem de mers cam
un an, un an și jumătate. În maxi-
mum doi ani ajungem.

PIERRE : Perfect. Să mergem.

MARY : Să pornim imediat.

ROBINSON : O clipă... Hei, Vineri!
(Vineri se trezește.) Vineri, eu plec.

Tu, să sapi.

VINERI : Sap, stăpîne.

ROBINSON : Și să nu uiți că ești
sclav.

VINERI : Nu uit.

ROBINSON : Să dai de mîncare la
papagal. Și să împletești coșuri din
crengi tinere.

VINERI : Coșuri nu știu să împletesc,
stăpîne.

ROBINSON : Nu-i nimic. Te învăț eu,
cînd mă întorc. Pînă atunci, împle-
tește-le.

VINERI : Le împletesc, stăpîne.

ROBINSON : Și romul... Nu cumva să
bei romul...

VINERI : Nu-l beau, stăpîne.

MARY : Hai, Robinson.

PIERRE : Întîrziem, sir...

ROBINSON : O clipă. *(Către Vineri.)*

Și ea... Cînd se trezește, să-i spui că
peste trei-patru ani sînt înapoi. Să
mă aștepte în hamac. Și să-mi fie
credincioasă...

VINERI : Îi spun, stăpîne.

ROBINSON : Să ai grijă de ea... Și
să te lupți...

VINERI : Mă lupt, stăpîne.

ROBINSON *(și ceilalți)* : Rămii cu
bine, Vineri.

VINERI : Drum bun, stăpîne. Te aş-
tept peste trei-patru ani...

*(Cei trei pornesc. Pisicuța albă, care
a fost tot timpul lângă Robinson, se ia
și acum după el. Robinson se oprește.)*

ROBINSON *(către pisicuță)* : Tu rămii
aici... *(Către Vineri.)* Să ai grijă de
ea. S-o păzești.

VINERI : Am s-o păzesc, stăpîne. Pis,
pis, pis.

*Pisicuța se duce spre Vineri. Cei trei
au pornit la drum. Vineri se îndreaptă
spre hamac, oprindu-se din cînd în
cînd ca să cheme pisicuța. Ajuns lângă
hamac, șovăie o clipă, dă semne de
luptă interioară, apoi începe să-l le-
gene, în timp ce se aude muzica ro-
binsoniană.*

Sîntem obosiți de drum, dar mai avem puțin pînă la Țarcul Caprelor. Vînez. Mama se dovedește a fi și imprudentă, dar și foarte rușinoasă. O convorbire emoționantă. Lucrez cîteva obiecte folositoare. Povestea unui picior de pirat. Sîntem prinși de canibali.

Muzică robinsoniană, care face loc zgomotelor junglei. Decor de vegetație exuberantă, undeva, în junglă. O zebra bră se adapă. Apare un leu. Zebra fuge, speriată, și se ascunde după o tufă. Leul scoate un răget fioros, apoi se îndreaptă spre un copac și scoate un clarinet dintr-o scorbura. Muzica robinsoniană se amplifică din nou. Leul fuge și se ascunde după o tufă. Apar cei trei călători, care poposesc la izvor.

MARY: Sînt istovită.. Cit e de cînd mergem?

PIERRE (se uită la ceas): Un an și opt luni. (Către Robinson.) Mai avem mult?

ROBINSON: În cinci-șase luni ajungem...

MARY: Abia aștept... Pierre, cînd ajungem, să-mi faci un guleraș din blăniță de ied...

PIERRE: Îți fac. Îți fac un guleraș de 4 țoli.

ROBINSON: Și eu, mamă, am să-ți fac o solniță din lemn de cedru și un colier din miez de piine.

MARY: Să-mi faci, fiindcă numai pe tine te am... Și mi-e o foame!

ROBINSON: Să vînez ceva?

MARY: Aș mîncea o pasăre.

ROBINSON: Bine, mamă...

(Robinson trage în sus și rămîne în cunoscuta poziție de așteptare. Se aude fițuțul stolului invizibil, care durează, de data aceasta, ceva mai mult, cit ține dialogul, pînă la apariția balonului.)

PIERRE: Mary, ești imprudentă... Auzi? Dacă apar ei? Știi că ne urmăresc... Curenții de aer i-ar putea aduce încoace.

MARY: Vai, Pierre, mi-e frică! Mi-e frică și mi-e rușine de tata. Mama știu că mă înțelege...

PIERRE: Să ne ascundem. Repede!

(Cei doi se ascund: Pierre în tufa unde a dispărut zebra, Mary în cea în care a dispărut leul, Robinson rămîne mai departe nemișcat, în poziția de așteptare. Se aude un vițuit. Cade o pasăre.)

PIERRE (scoate capul din ascunzătoare): Ai spus ceva, Mary?

MARY (scoate și ea capul): Nu.

PIERRE: Stai bine acolo?

MARY: Nu prea... Am nimerit lîngă un leu.

PIERRE: Un leu? De cîți țoli?

MARY: Nu știu.

PIERRE: Și ce face?

MARY: Mi se pare că vrea să cînte la clarinet. Dar tu?

PIERRE: Lîngă mine e o zebra... Se piaptăna...

(Se aude al doilea vițuit. Sus apare balonul cu familia Selkirke. Pierre și Mary se ascund. Robinson îi salută respectuos pe noii sosiți.)

ADELAIDE (către Randolph): Cine e tînărul?

RANDOLPH: Kreutznaer, zis Crusoe. Trăiește singur, pe o insulă pustie. Unde e el, poți fi sigur că nu mai e nimeni.

ADELAIDE: Atunci fugarii nu sînt aici. Să pornim mai departe.

RANDOLPH: Stați! Stați! Kreutznaer, ascultă aici!

ROBINSON: Sînt numai urechi, sir.

SELKIRKE: Kreutznaer, nu mă lasă inima! Trebuie să-ți mărturisesc. E o taină de familie...

ROBINSON: Vă ascult, sir.

RANDOLPH: Tată, nu-i spune!

ADELAIDE: Spune-i! Spune-i tot!

Să știe și el...

SELKIRKE: Kreutznaer, să știi că ești fiul, din prima căsătorie, al fiicei mele Mary, născută Selkirke. Îmi ești nepot, Kreutznaer.

ROBINSON: Bunicule!

ADELAIDE: Nepoțel drag!

ROBINSON: Bunico! Trăiesc singur pe lume, bunico! Singur în insula asta pustie.

SELKIRKE: Vino cu noi. Îți căutăm mama.

ROBINSON: Nu pot. Destinul meu e să trăiesc singur, mereu singur...

ADELAIDE: Biet orfan!

RANDOLPH: N-ai văzut doi fugari? O femeie nu prea tînără și un pirat șchiop...

ROBINSON : N-am văzut pe nimeni, sir. Și chiar dacă îi vedeam, nu i-aș fi putut recunoaște, în singurătatea asta...

RANDOLPH : Am să-iucid ! Rămii cu bine, sir.

SELKIRKE și ADELAIDE : Rămii cu bine.

ROBINSON : Adio !

(Gesturi duioase de rămas bun. Balonul iese din scenă. Pierre și Mary ies din ascunzișurile lor.)

MARY : Sintem salvați !

PIERRE : Nu se știe. Se pot întoarce oricând. E un vînt de 12 țoli. Pînă nu te vād la Țarcul Caprelor, nu mă liniștesc.

(Zebra și leul ies liniștiți din ascunzișuri și se duc la treburile lor. Leul, înainte de a pleca, ascunde ceva în scorbură.)

MARY : E un leu cumsecade.

ROBINSON : Un leu singuratic.

PIERRE : Ce-o fi ascuns în scorbură ?

MARY : Clarinetul.

PIERRE : Să-l luăm noi.

ROBINSON : Vai, sir, asta înseamnă furt.

PIERRE : Crezi ?

ROBINSON : Sint sigur. E bunul altuia...

PIERRE : Nu uita că eu sint pirat.

ROBINSON : Aveți dreptate. Singurătatea mi-a alterat concepțiile morale. De cînd trăiesc singur, respect bunul altuia...

MARY : Spune, Robinson, la Țarcul Caprelor e destul lapte ? Ador laptele de capră.

ROBINSON : Da, mamă, este. Cum să nu fie ?

PIERRE : Eu am să-ți cînt din clarinet și tu ai să bei lapte de capră...

MARY : Ce bine ! Abia aștept să ajung acolo ! Păcat că n-avem biciclete.

ROBINSON : Vrei să fac biciclete, mamă ? sau un tandem, cu trei rînduri de pedale ? În doi-trei ani ar fi gata. Uite, îl încep chiar acum...

MARY : Acum mi-e foame... Ai vînat pasărea ?

ROBINSON : Sigur. Să fac o masă și niște scaune ? În cinci-șase luni le termin...

PIERRE : Cînd ai timp, fă-mi și mie o pipă. Pe bordul Arethuzei aveam una, de 4 țoli, de la un mort, dar am înghițit-o în somn...

ROBINSON : Îți fac, sir. Altceva îți mai trebuie ?

PIERRE : O pereche de bretele și un picior de 43 de țoli.

ROBINSON : Să-ți iau măsura.

(Robinson ia măsura, apoi începe să lucreze, pe cînd Pierre și Mary stau de vorbă. Ciripit de păsărele, zgomote de junglă.)

MARY : Pierre, iartă-mi curiozitatea nevinovată, dar în curînd voi fi a ta și am dreptul să-ți cunosc unele intimități. Tu te-ai născut cu un picior de lemn ?

PIERRE : Ce copilă ești, Mary... M-am născut cu ambele picioare de lemn. Dar le-am pierdut pe amîndouă, am să-ți povestesc eu cum... Și mi-au crescut altele, normale. Pe unul din ele l-am pierdut în luptă, la Trafalgar. Mi l-a tăiat amiralul Nelson. Și l-a luat ca amintire. În locul lui mi-am pus altul, de 58 de țoli. Așa, am rămas cu un singur picior de lemn. Sint mulți ani de atunci.

MARY : Da... Eram mică... Tu știi că eram mică ? Eram foarte mică. Aproape o copilă...

(Pe cînd ei vorbesc, iar Robinson lucrează, se apropie majordomul regelui Mabolo cu trei polițiști indigeni, îmbrăcați pe jumătate europenește. Robinson se face că nu-i observă sau chiar schimbă cu ei saluturi indiferente. Mary și Pierre, cufundați în discuție, nu-i vād. Polițiștii se opresc chiar lîngă ei.)

PIERRE : ...Apoi, la Waterloo, în bălăie, mi-am pierdut piciorul de lemn. Atunci, maestrul tunar mi-a cioplit altul, de 12 țoli, frumos dar rudimentar. Era din lemn tînăr. Și a crescut și s-a făcut copăcel. Și a înfrunzit. Și seara, cînd mă culcam, sau chiar ziua, veneau păsărelele și ciripeau pe crengile lui...

MARY : Ce frumos ! Păcat că nu-l mai ai...

PIERRE : Era frumos, dar incomod. Se îngreunase prea tare. Se strîngeau prea multe păsărele. Nu mai puteam să dorm.

MARY : Dar cuiburi, cu ouă și cu pușori, aveai ?

PIERRE : Sigur. Eram plin de cuiburi. Aveam cuiburi de 42 și de 55 de țoli. Și pușorii ciripeau, ciripeau... Iar copiii își făceau leagăne. Și tot așa, pînă am devenit pirat...

MARY : Asta când s-a întâmplat ?

PIERRE : După aceea... A venit un mort. Cel care îmi făcuse pipa, pe care am înghițit-o în somn... Pipa de 4 țoli... Pe atunci nu era încă mort. Era fiul lordului Sinclaire. Și nici pipa să știi că n-am înghițit-o în somn. Trebuie să-ți mărturisesc, Mary, că am mâncat-o, de foame, în largul Aleutinelor... Trăiam zile grele...

MARY : Ai suferit mult...

PIERRE : Da, am suferit... Și mortul mi-a spus : eu, să am piciorul tău, m-aș face pirat. Așa că m-am făcut pirat. Și mi-am scos și ochiul drept, ca să fiu ales șef.

MARY : Ți l-ai scos ? O, asta e foarte interesant ! Te rog să-mi povestești și mie cum. La Țarcul Caprelor, seara, ai să-mi povestești aventurile tale, nu-i așa ? Și eu am să beau lapte de capră... Și ai să-mi povestești cum ți-ai scos ochiul...

PIERRE : Pot să-ți povestesc și acum, pînă termină Robinson masa și scaunele... Eram în larg, pe bordul Arethuzei, la trei mîle de Aleutine. Aveam pe bord 51 de tunuri a cîte 63 de țoli fiecare. Începuse furtuna și tunurile bubuiau...

MAJORDOMUL : Iertați-mă, sir, că vă întrerup. Facem un control, o simplă formalitate : actele dumneavoastră...

PIERRE : N-am acte. Sînt pirat.

MAJORDOMUL : Și doamna ?

MARY : Am numai certificate de divorț.

MAJORDOMUL : Ne pare foarte rău, sir, dar vă aflați pe teritoriul regelui Mabol. Fără acte, nu se poate. Sîntem obligați să vă reținem.

PIERRE : N-aveți decît.

MARY : Și fiul meu, Robinson ? Ce intenții aveți în privința lui ?

MAJORDOMUL : E fiul dumneavoastră ? Pe sir Robinson îl cunoaștem de mult. Ne-a dovedit la control că trăiește singur, pe o insulă pustie...

MARY : Și noi trăim singuri...

MAJORDOMUL : Se poate, dar n-aveți dovezi.

MARY : E drept, n-avem...

PIERRE : Și ce-o să ne faceți ?

MAJORDOMUL : Deocamdată, vă rog să vă socotiți legați. Fiecare de cîte un copac. Avem încredere în dumneavoastră.

PIERRE : Mulțumesc, sir...

MAJORDOMUL : Dar vă rog să nu vă depărtați de copac. Dumneavoastră aici...

(Majordomul îi conduce cu extremă politețe pe cei doi lîngă doi copaci apropiați unul de altul. De acum înainte, amîndoi se vor socoti realmente legați de copaci.)

MAJORDOMUL : Vă simțiți bine, doamnă ?

MARY : Da. Aș vrea să vă pun o întrebare. Se poate ?

MAJORDOMUL : Cum să nu...

MARY : Sînteți canibali ?

MAJORDOMUL : După unii, da...

ROBINSON : Mamă ! Au să te mănince !

MARY : Mi-e totuna, acum, după ce am cunoscut adevărata iubire...

PIERRE *(cătred Robinson)* : Fii calm, sir... Îmi pare bine că te-am cunoscut în împrejurări atît de plăcute. Îți las ca amintire piciorul meu. Îmi pare rău că e puțin uzat.

ROBINSON : Mulțumesc, sir... *(Cătred Majordom.)* Vă rog să mă legați și pe mine împreună cu ei. Vreau să le împărțesc soarta...

MAJORDOMUL : Imposibil, sir. Dumneavoastră trăiți singur, pe o insulă pustie...

ROBINSON : Recunosc. Dar ce pot să fac ? Instinctul de familie e mai puternic...

MARY : Inimă nobilă ! Ce mult îmi semeni !

MAJORDOMUL : Aveți dreptate, sir... Vă rog să vă socotiți și dumneavoastră legat. *(Îl duce lîngă un copac izolat.)*

MARY : Și acum, ne mîncăți ?

MAJORDOMUL : Încă nu... Mă duc să-i anunț regelui Mabolo prinderea dumneavoastră. Vă rog să nu fugiți, fiindcă eu aș fi tras la răspundere. Mîine în zori, cel mai tîrziu, regele Mabolo va fi aici pentru judecată. Rămîneți cu bine.

(Indigenii ies. Pauză.)

MARY : Și crezi că sînt canibali ?

PIERRE : Mai mult ca sigur.

(Pauză. Intră leul, care îi privește compătimitor și, după ce clatină din cap cu milă, spune : !#!#! — apoi pleacă.)

MARY : Ce leu cumsecade !...

Situația e tragică, din care pricină plîng, împreună cu mama. Aventurile piratului și ploaia. Randolph pescuiește. Sosirea regelui Maboló și cele ce urmează. După ce am făcut ciorapi, propun construirea unei umbrele și găsim o metodă de a călători la umbră.

Același decor ca la sfîrșitul actului I. Noapte cu lună. Cei trei stau lingă copacii lor. Muzica robinsoniană, apoi zgomotele junglei. După un timp :

MARY : Dacă sînt canibali, au să ne mănînce ?

PIERRE : Mai mult ca sigur.

MARY : Știi ce, Pierre ? Mă gîndesc că situația noastră e totuși tragică. Adio viață, adio iubire... Nu vrei să plîngem nițel împreună ?

PIERRE : Imposibil, Mary. Pirații nu plîng niciodată.

MARY : Te rog ! Fă o excepție ! Pentru mine !

PIERRE : Imposibil. Cere-mi orice, numai asta nu.

MARY : Pierre ! Oare nu mă iubești îndeajuns ?

PIERRE : Copilă ce ești ! Nu înțelegi ?...

MARY : Dormi, Robinson ?

ROBINSON : Nu, mamă. Îți împletesc niște ciorapi călduroși, din fibre de copra, ca să nu răcești. Noaptea e răcoroasă...

MARY : ...și tragică... Îți mulțumesc, Roby... Nu vrei să plîngem puțin împreună ?

ROBINSON : Cu plăcere, mamă. Să ne apropiem puțin.

(Robinson și Mary iau în brațe copacii lingă care stau și-i apropie unul de altul ; apoi își reiau pozițiile inițiale, de prizonieri, după care încep să plîngă pe două voci. La plînsul lor se asociază leul și zebra, veniți întîmplător. Leul își ia clarinetul și acompaniază trioul vocal, format. Plînsul devine melodie, în ritmul căreia trec lent beduinii călări. Leul și zebra se duc. Cei doi se opresc din plîns.)

MARY : A fost plăcut. Îți mulțumesc, Roby.

ROBINSON : Și eu îți mulțumesc, mamă.

(Își duc copacii la vechile locuri și-și reiau pozițiile inițiale.)

MARY : Dacă sînt canibali, au să ne mănînce ?

PIERRE : Mai mult ca sigur. E dreptul lor.

MARY : Pierre, pînă vin să ne mănînce, îmi povestești viața ta aventuroasă ? Ador aventurile.

PIERRE (răgușit) : Cu plăcere.

MARY : Ai răgușit ?

PIERRE : Pe dimăuntru. E o răgușeală interioară... (Își aștează glasul.) În 1549, într-o zi de iulie, mă aflam în largul Aleutinelor, pe bordul Arethuzei. Eram tînăr, aproape adolescent...

MARY : Aveai piciorul de lemn ?

PIERRE : Pe atunci aveam ambele picioare de lemn... Alte timpuri... și iubeam cu patimă o femeie indigenă, care mi-a dăruit o fiică de 14 țoli. Dar eu am refuzat darul. Amîndouă, și mama și fiica, aveau cîte o aluniță, ca o cireasă, pe ceafă. De-atunci nu le-am mai văzut... În ziua aceea, pe bordul Arethuzei, a izbucnit răscoala. Trăgeau 43 de tunuri, a 58 de țoli fiecare. Noi învîrteam iataganele și tunurile bubuiau.

(Bubuituri de tunete. Începe o rafală de ploaie care acoperă glasul lui Pierre.)

MARY (strigă) : Mi se pare că plouă...

ROBINSON (strigă) : Mamă, să nu răcești ! Pune-ți ciorapii...

(Robinson și Mary se apropie din nou, cu copaci cu tot. Mary își pune ciorapii împletiiți de Robinson.)

MARY (strigă) : Îți mulțumesc, copile...

(Trec amîndoi la locurile lor, cu copacii respectivi. Ploaia încetează brusc. Pe sus, trece balonul familiei Selkirke. Randolph și bătrînul Selkirke cîntă pe două voci canonul Providenței. Prizonierii se asociază și ei la canon. Balonul se oprește o clipă. Cîntecul încetează.)

SELKIRKE : Curios ! Cîntăm fiecare pe mai multe voci... Trebuie să fie un fenomen tropical...

RANDOLPH : Nu, tată. Este ecoul.

ADELAIDE : Randolph, unde ne aflăm ?

RANDOLPH : Nu știu, mamă. Nu văd nimic. După ecou, cred că ne aflăm deasupra mării.

ADELAIDE : Deasupra mării ? Ce-ar fi să pescuiești ? Aș mânca morun.

RANDOLPH : Imediat, mamă.

(Randolph aruncă o undiță. Reîncepe canonul pe cinci voci. Robinson vine cu copacul și prinde de capătul undiței o pereche de ciorapi, după care pleacă la locul lui, cu copac cu tot.)

RANDOLPH : Cred că am pescuit ceva. *(Trage undița sus.)*

ADELAIDE : Un morun ?

RANDOLPH : Nu. O pereche de ciorapi.

SELKIRKE : Ai pescuit ciorapi ? Trebuie să fie un fenomen tropical...

RANDOLPH : De data asta ai dreptate. Ține-î, mamă.

SELKIRKE : Să pornim, Randolph... Ticăloșii cred că au fugit pe mare.

ADELAIDE : Stați ! În ciorapul stîng e un bilețel. *(Aprinde un chibrit și citește.)* „Încalță-te, bunico, să nu răcești. E o noapte răcoroasă“. Vai ! Nu știam că am un nepoțel pe mare !...

SELKIRKE : Poate că, între timp, Mary o fi născut iar... Vai ție, fiică nelegiuită ! Ai lepădat pruncul în valuri...

ADELAIDE : Și el e mic, și-și iubește bunica, și-i împletește ciorapi...

RANDOLPH : N-au să ne scape, ticăloșii ! N-au să ne scape !...

(Balonul pornește. Pînă dispăre, și după aceea, se aude încet canonul Providenței, care descrește din ce în ce.)

MARY : Ce noapte cumplită ! Roby, nu vrei să mai plîngem puțin ? Sînt prea tristă...

(Mary și Robinson reîncep melodia, de data aceasta de la locurile lor. Pe melodie intră beduinii călări, care trec ignorîndu-i.)

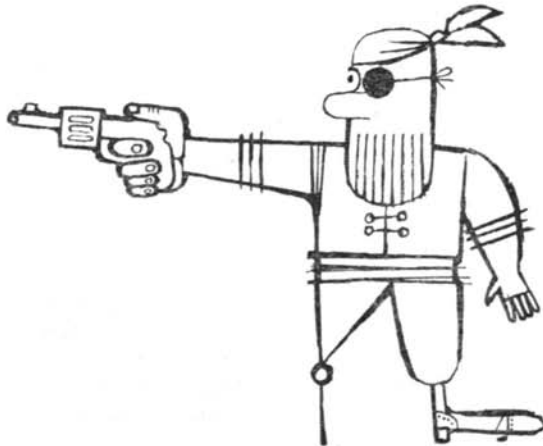
PIERRE : Beduinii ! Sîntem pierduți.

(Beduinii ies din scenă. Cîntecul încetează.)

PIERRE : S-au dus...

MARY : De unde știi că erau beduini ?

PIERRE : Îi cunosc ca pe buzunarele mele. Am o veche răfuială cu ei... Atunci, pe bordul Arethuzei, răscoala au început-o beduinii. Năvăliseră, fiecare cu cîte 53 de tunuri a

43 de țoli. Treceau în galop și bubuiau, bubuiau... Ei mi-au tăiat piciorul de lemn cu care m-am născut... De-atunci am numai un picior de lemn...

MARY : Cel făcut după bătălia de la Waterloo ?

PIERRE : Nu. Altul, de 56 de țoli.

MARY : Pierre, iartă-mi curiozitatea femeiască... Amiralul Nelson era bețuin ?

PIERRE : Nu. Beduinii au apărut mult mai târziu.

MARY : Ce bine că nu te-au recunoscut !

PIERRE : A fost un noroc pentru ei. Dacă mă recunoșteau, îi ucideam fără milă.

MARY : Oricum, e o noapte de groază.

(Reîncep zgomotele junglei. Scena se luminează treptat. Lumină de zori.)

MARY : Dacă sînt canibali, crezi că au să ne mănînce ?

PIERRE : Mai mult ca sigur.

(De departe se aude tam-tam-ul, care anunță sosirea regelui Mabolo. Bătaia lui crește, peste zgomotele junglei, ca un fond pentru vocile celor trei prizonieri.)

MARY : Îi auzi ? Vin ! Canibalii ! Antropofagii...

PIERRE : Am să mă las mîncat cu demnitate.

MARY : Roby, copilul meu, tu ce faci acolo ?

ROBINSON : Cerneală din coacăze, mamă. Și, după asta, vreau să fac un toc, cu peniță de bambus. Vreau să scriu o scrisoare.

MARY : Cui vrei să-i scrii ?

ROBINSON : Sclavului meu, Vineri.

I-am lăsat în grijă iubită.

MARY : Ai o iubită, Roby ?

ROBINSON : Da, mamă. Trăiesc atît de singur !...

MARY : Cum o cheamă ?

ROBINSON : Am uitat s-o întreb.

PIERRE : Aş putea să-ţi spun eu, sir.

A fost soţia mea nelegitimă. Cînd am cunoscut-o, în largul Aleutinilor, năvăliseră beduinii. Trăgeau 43 de tunuri a 58 de Țoli fiecare, și ea...

(Tam-tam-ul îi acoperă vocea. În scenă intră regele Mabolo cu Major-domul și cu ceilalți indigeni. Saluturi politicoase, de-o parte și de alta.)

MAJORDOMUL : Maiestatea Sa Regele Mabolo... Acesta e Robinson Kreuznaer, zis Crusoe... Locuiește singur, în insula noastră pustie...

ROBINSON : Fiecare cum poate. Am dreptate, sir ?

MABOLO : Mă rog... *(Către Major-dom)*. Are dovezi ?

MAJORDOMUL : Are.

MABOLO : E liber. *(O arată pe Mary.)* Și dumneaei ?

MAJORDOMUL : N-are nici acte, nici dovezi...

MABOLO : E grav. Cum vă numiți ?

MARY : Mary Selkirke. Din Edinburg.

MABOLO : Mary Selkirke ? Din Edinburg ? Ce vîrstă aveți ?

MARY : E o întrebare necuviincioasă, sir. O întrebare de canibal...

MABOLO : Mary Selkirke ? Din Edinburg ? N-ai o aluniță vișinie pe pîntec ?

MARY : Ba da, sir. Să v-o arăt ?

MABOLO : Nu, nu... Mary !... Nu-ți amintești ? Mabolo... Mab... Ei ? !...

MARY : Memoria, sir... După o noapte de groază...

MABOLO : Ia gîndește-te... Mab... Studentul... Și, într-o vară, am stat o lună la voi, în pensiune...

MARY : Mab ? Studentul ? Nu-mi amintesc, sir...

MABOLO : Mary ! Și copilul ?... Mi-ai scris... Ai uitat ?

MARY : Mîtitelul ! A murit cînd avea un an... Acum știu. Ești Mab, din California...

MABOLO : Nu, Mary... Mi-ai scris că avem o fetiță...

MARY : Fetiță ? A murit și ea, sărăcuța... A ucis-o dorul de tată... Mab ! Ești Mab din insule !...

MABOLO : Da, Mary ! Nu te-ai schimbat deloc în ultimii 60 de ani. Te-am recunoscut imediat.

MARY : Ești amabil, Mab !

MABOLO : Îți jur !... *(Către Major-dom.)* Și dumnealui, cine e ?

MAJORDOMUL : N-are acte...

MABOLO : E grav.

PIERRE : Sînt Pierre Surcouf, de profesiune pirat, născut pe bordul Aret-huzei, cu 43 de tunuri a 58 de Țoli fiecare. Pe mama au ucis-o beduinii.

MARY : Pierre, ești orfan !

PIERRE : Da, Mary ! *(Plînge.)* Da, sînt orfan ! E taina vieții mele ! Mama era o biată pasageră pe bordul Aret-huzei, iar eu eram pirat... Așa ne-am cunoscut... Cînd beduinii mi-au tăiat primul picior, mama a scos un țipăt de groază. Și mi-a luat piciorul și l-a strîns în brațe. Pe el era zgîriat cu briceagul : „Amintire de la Nisa“. „Copilul meu — mi-a spus ea — căci ești copilul meu ! Eu am scris amintirea aceasta înainte de a te pierde. Privește, sînt semnată : Eleonore.“

MABOLO : Și celălalt picior, sir ?

PIERRE : Cînd beduinii mi l-au tăiat, mama a scos al doilea țipăt de groază.

MABOLO : De ce ?

PIERRE : Pe el scria tot „Amintire de la Nisa“. Așa mi-a spus mama. Și era semnat tatăl meu.

MABOLO : Cum se numea tatăl dumitale ?

PIERRE : Nenorocire, sir ! O schijă de 58 de Țoli a distrus semnătura.

MARY : Și mama, nu ți-a spus ea ?

PIERRE : Pe mama au ucis-o beduinii, imediat după aceea.

MABOLO : Amintire de la Nisa ! Eleonore ! Sir, știi cine e tatăl dumitale ?

PIERRE : Mi-aș da viața să aflu, sir.

MABOLO : Fiul meu !... Ești fiul meu !... Eleonore... Nisa... Eram student... În primăvara aceea... Fiul meu !...

PIERRE : Tată !

(Imbrățișări, urale.)

PIERRE : Tată, îngăduie-mi să mă căsătoresc cu ființa aceasta divină.

MABOLO : Aveți consimțămîntul meu.

MARY : Îți mulțumesc, Mab...

PIERRE : Îți mulțumesc, tată...

MABOLO : Lăsați, lăsați... De-acum încolo o să trăiți la reședința mea.

MARY : Imposibil, Mab. Familia mă caută. Tata e furios.

MABOLO : Bătrînul Selkirke ? Mai bea ? Dacă îl vezi, dă-i salutări de la mine.

MARY : Mulțumesc... Dar trebuie să fugim, să ne ascundem la Țarcul

Caprelor. E o proprietate particulară a fiului meu Robinson.

MABOLO : Dumneata, sir Robinson, accepți să fii oaspetele meu ?

ROBINSON : Imposibil, sir. Eu trăiesc singur, pe insula aceasta pustie.

MABOLO : Vă rog. Nu insist. Sinteți liber. Dacă vă răzgîndiți cumva...

PIERRE : Mulțumesc, tată.

MARY : Ești mereu amabil, Mab...

(Regele Mabolo pleacă, solemn, urmat de suită. Cei trei rămîn singuri.)

MARY : Sintem liberi.

PIERRE : Așa e viața.

MARY : Să mergem la Țarul Caprelor. Să-mi povestești viața ta aventuroasă. Spune, Pierre, tu ai fost vreodată antropofag ?

PIERRE : De mult... Pe bordul Arethuzei... Îți povestesc eu.

MARY : Abia aștept. Să mergem. Soarele arde prea tare. O să-mi strice tenul.

ROBINSON : Să-ți fac o umbrelă din frunze de pandanus, mamă... În șase zile e gata.

PIERRE : Am întîrzia prea mult...

MARY : Dar nici așa nu se poate. Nu vezi ce arșiță ?

ROBINSON : Am o soluție : să mergem la umbra copacilor.

Pornesc toți trei, ducînd fiecare în brațe copacul lîngă care a fost prizonier. Scena rămîne o clipă goală, cu zgomotele junglei.

II

Familia Selkirke pune la cale viitorul mamei. Lupta cu leul. O discuție duioasă cu bunica mea Adelaide, căreia îi confecționez un picior. Randolph întemeiază dinastia Selkirke, uzurpînd unele intenții ale tatălui său, care îmi este bunic după mamă.

Alt colț de junglă, noaptea, mai luminat totuși decît în scena precedentă. Cei trei Selkirke termină cina, discutînd între ei evenimentele zilei. Pe aproape e balonul, aterizat, cu nacela legată de copac.

SELKIRKE : A fost o zi grea. Sint obosit, Adelaide. Aș vrea să mă culc.

ADELAIDE : Imediat, dragul meu. O să vă culcați amîndoi.

RANDOLPH : Fugarii nu sint departe. Miine îi prindem sigur.

ADELAIDE : În definitiv, de ce sințeti așa de porniți împotriva lor ? Mary e femeie... Și nu e prima femeie sedusă. Eu, ca mamă, o înțeleg...

SELKIRKE : De data asta, draga mea, există divergențe de ordin religios. El e pirat. Dacă nu-și schimbă profesia, trebuie sau să cadă jertfă principilor, sau să se lase ucis.

RANDOLPH : Și onoarea familiei ? Parcă asta nu contează ?

SELKIRKE : Contează. Pe mine, onoarea familiei m-a preocupat atîta încît trei ani de zile am stat în casă și am cugetat. În afară de Mary, am mai avut doi fii. Pe cel mare, care ești tu, l-am crescut ca pe un gentleman pînă la vîrsta de trei ani, cînd s-a pierdut, într-o bună zi, la bălci. Și, după moartea mea, i-am lăsat și o sumă de bani, ca să-și mărească proprietatea pe care o stăpînea. Pe

celălalt, l-am încredințat unui căpitan de corabie, ca să învețe meseria, iar după cinci ani, văzînd că este plin de îndrăzneală, simțitor și bine înzestrat, i-am găsit o corabie bună și l-am trimis pe mare, unde s-a și înecat, curînd după aceea...

(În timpul monologului bătrînului Selkirke, Adelaide aranjează culcușurile pentru ai ei, pe cînd Randolph face gimnastică suedeză. La sfîrșit, Adelaide, care are veșnic pipa în gură, sună din ea, ca din trîmbiță, stingerea. Cei doi Selkirke iau poziția de drepți.)

ADELAIDE : Stingerea ! Culcați-vă ! Eu veghez. *(Trage un norișor peste lună.)*

SELKIRKE : Noapte bună, Adelaide.

RANDOLPH : Noapte bună, mamă.

ADELAIDE : Noapte bună !

(Cei doi Selkirke se culcă. Adelaide umblă de colo, colo, ca o santinelă. După un timp.)

SELKIRKE : Adelaide !

ADELAIDE : Da. *(Se oprește din mers.)*

SELKIRKE : Știi de mă gîndesc eu, Adelaide ? I-aș da fata, cu toate divergențele religioase, dacă mi-ar da bonurile de tezaur și plantația lui din Brazilia. Ar putea să rețină, din venituri, 50 de moidores, pe care să-i plătească lui Randolph, lunar, cît va trăi...

ADELAIDE : Crezi că are o plantație în Brazilia ?

SELKIRKE: Nu sînt sigur, dar pre-simt.

RANDOLPH: Eu i-aş ierta dacă fiul ei, Robinson, mi-ar da giuvaerele şi provizia de arme, pulbere, gloanţe, haine şi unelte...

SELKIRKE: Uiţi insula, Randolph!

RANDOLPH: I-aş lăsa-o lui, cu condiţia s-o împartă în loturi mici şi să-mi trimită venitul, anual, la Edinburg, unde m-aş şi căsători...

(În timpul discuţiei acesteia, apare leul, care ascultă, de o parte, nevăzut de ceilalţi, pînă cînd Randolph îl observă.)

RANDOLPH: Mamă! Un leu! Ne mă-nîncă!

SELKIRKE: Adelaide! Scapă-ne!

ADELAIDE: Cine-i? Stai! Dă-ţi parola!

LEUL *(scoate un răget cumplit).*

(Începe lupta, un soi de judo, între bătrîna Adelaide şi leu. La început, cei doi Selkirke sînt îngroziţi, apoi asistă ca la un meci, încurajînd-o pe Adelaide, aplaudînd-o, dîndu-i sfaturi tehnice etc. Adelaide va dovedi un calm şi o pricepere la judo, uimitoare. De cite ori se va afla la ananghie, unul din Selkirke o va salva cu ajutorul gongului. După cîteva figuri de mare stil, leul, doborît, va părăsi scena, iar Adelaide, cu braţul ridicat, va savura victoria, în aplauzele membrilor familiei. În timpul luptei, de după o tufă se iveşte Robinson, care priveşte tăcut. După luptă, cei doi Selkirke se culcă, iar Adelaide îşi reia patrularea.)

ADELAIDE: Dormiţi?

CEI DOI SELKIRKE: Da.

(Sforăit puternic, demonstrativ. Adelaide îşi reia patrularea. După un timp.)

ROBINSON *(de după tufă)*: Bunico! Bunico!

ADELAIDE: Cine-i? Stai! Dă-ţi parola!

ROBINSON *(iese de după tufă)*: Eu sînt, bunico, eu, Kreutznaer, zis Crusoe, fiul, din prima căsătorie, al fiicei dumitale Mary...

ADELAIDE: Nepoţelul meu!

ROBINSON: Bunico!

(Îmbrăţişări.)

ADELAIDE: Unde e Mary?

ROBINSON: La cîteva paşi de-aici. Doarme lîngă logodnicul ei. Dormeam şi eu, dar m-au trezit zgomotele luptei.

ADELAIDE: Ce-are de gînd? Familia e furioasă...

ROBINSON: Îi duc într-un loc tînuit, la Țarcul Caprelor. E mama mea şi caprele au nevoie de îngrijire.

ADELAIDE: Te înţeleg. Totuşi, nu e bine. Discordia, în familie...

ROBINSON: Tocmai despre asta vreau să vorbim.

ADELAIDE: Dormiţi?

CEI DOI SELKIRKE *(sforăie demonstrativ).*

ROBINSON: Eu trăiesc singur. Aşa mi-e soarta. Insula e pustie. Dar mai sînt beduinii, şi mai e regele Mabolo cu ai lui. Iar eu n-am decît un sclav.

ADELAIDE: Trebuia să-ţi mai faci rost de cîteva.

ROBINSON: De unde? Ți-am spus că trăiesc singur pe insula asta pustie. Indigenii nu vor să fie sclavi.

ADELAIDE: Dar Vineri?

ROBINSON: Vineri e o excepţie. N-ai observat că e albastru? Ceilalţi nu vor.

ADELAIDE: Ar trebui să chemăm trupele Maiestăţii Sale...

ROBINSON: Şi impozitele? Maiestatea Sa o să vrea impozite. Şi s-ar putea să intre în conflict cu beduinii. Mai bine singur.

ADELAIDE: Dacă te-ai înţelege cu Mabolo? Mary îl cunoaşte de mult...

ROBINSON: Şi-ar cere şi el partea lui. Şi nu stă prea bine. Supuşii vor să-l alunge. Ar fi altceva dacă noi, familia...

ADELAIDE: Ai dreptate, Roby. Văd că-ţi preţuieşti familia. Dar să ştii că bătrînul s-a ramolit de tot. Iar Randolph e un papă-lapte. Tu ai nevoie de un aliat energic. Îmi dai plantaţia din Brazilia?

ROBINSON: N-am nici o plantaţie în Brazilia, bunico.

ADELAIDE: Atunci le dai lor plantaţia. Dar mie ce-mi dai?

ROBINSON: Zece la sută din veniturile insulei.

ADELAIDE: Cu cinsprezece, aş trece de partea ta.

ROBINSON: Doisprezece şi jumătate. Mai mult nu pot.

ADELAIDE: Fie. Nepotul meu drag!

(Îmbrăţişări. Randolph se scoală şi face echilibristică pe un par pus între doi copaci.)

ADELAIDE: Ce faci, Randolph?

RANDOLPH: Dorm.

ADELAIDE: Cum dormi? Văd că umbli.

RANDOLPH: Umblu, pentru că sînt somnambul.

(Randolph îşi continuă echilibristica, iar cei doi dialogul.)

ADELAIDE: Și acum, cînd sînt de partea ta, ce ai de gînd să faci?
ROBINSON: Să fur balonul. Cu el am să ajung mai repede la Țarcul Caprelor. Și-am să-mi număr iezii. Și-am s-o ascund pe mama.
ADELAIDE: Suflet nobil!
ROBINSON: Bunico!

(Îmbrățișări. Între timp, Randolph și-a terminat echilibristica și s-a culcat.)

ADELAIDE: Și cu ei ce-o să se întimple? Cu soțul și cu fiul meu.
ROBINSON: Poate îi mănîncă lei...
ADELAIDE: Eu îi păzesc.
ROBINSON: Atunci poate îi mănînci tu.

(Îmbrățișări. Robinson se urcă în nacelă. Adelaide dezleagă frînghia. Balonul pornește. Robinson și Adelaide își fac semne de rămas bun. Adelaide își reia patrularea, apoi, după cîteva ture, sună din pipa-trimbiță.)

ADELAIDE: Deșteptarea!
SELKIRKE: Ce e?
RANDOLPH: Ce s-a întîmplat?
ADELAIDE: Beduinii! Ne-au furat balonul.

SELKIRKE: Nu-i nimic, Adelaide. Era fals.

ADELAIDE: Cum fals?
SELKIRKE: Dacă îți spun! Mă teameam de un atac și am făcut un balon fals din pînză veche și din nuietele de boabab.

ADELAIDE: Șiretule! Și nouă nu ne-ai spus nimic.

(Toți trei fac mare haz. Selkirke desface o funie ascunsă printre crengi și trage adevăratul balon. Dar în nacelă sînt beduinii. Cînd balonul e adus în mijlocul scenei, beduinii, pe care cei trei nu i-au observat, deschid focul și fac mare zarvă. Balonul zboară. Adelaide, împușcată în picior, cade văitîndu-se. Fiul și soțul ei sînt dezolați.)

SELKIRKE: Ce s-a întîmplat, Adelaide?

ADELAIDE: Piciorul! M-au împușcat! Și am să mor aici, departe de orașul meu natal!

RANDOLPH: Nu-i nimic, mamă. Am să-ți comand un monument funerar, cu îngeri triști. Și pe el am să scriu: Adelaide, mama lui Randolph Selkirke, regele insulei.

ADELAIDE: Randolph, tu de mic ai fost un copil bun. Probabil, ereditatea e de vină. Dar vină de rege n-ai. Mai bine fă-mi un picior.

RANDOLPH: Asta nu știu să fac, mamă.

SELKIRKE: Și dacă bărbățul ți-ar face o targă frumușică, din crenguțe tinere, și așternută cu ierburi înmiresmate, cum a dorit încă din luna de miere să-ți facă?

ADELAIDE: Eu, dragul meu, în luna de miere visam să-ți fac niște cirje. Așa-i soarta!... Fă-mi targă.

SELKIRKE: Randolph, adu crengi.
RANDOLPH: Sînt prea emoționat. Adu-le tu.

(Bătrînul Selkirke ridică din umeri. Randolph își lustruiește pantofii. Adelaide se vaită. Sus, apare falsul balon, aproape dezumflat. Randolph îl vede primul.)

RANDOLPH: Beduinii! Sîntem pierduți!
SELKIRKE: Adelaide! Scapă-ne!

(Balonul coboară lent. Nacela e goală.)

RANDOLPH: S-au speriat de mine și au fugit. Am să-i ucid fără milă!
SELKIRKE: E balonul fals.

RANDOLPH: Și ce-i dacă e fals? Tot îi ucid.

SELKIRKE *(care s-a apropiat de balon)*: Uite o scrisoare. E de la beduinii. *(Citește.)* „Bunico, balonul nu face doi bani. Îți trimit un picior din fibre de cocos. Să-l porți sănătoasă. Îmi datorezi, pentru el, cinsprezece lire. Nepotul tău.“ Care nepot, Adelaide?

ADELAIDE: Nu vezi? Nepotul meu...
RANDOLPH: Ai un nepot beduin?

ADELAIDE: Ce-ți pasă?
SELKIRKE: O fi născut Mary...

RANDOLPH: Frumos picior.
SELKIRKE: Dar și cinsprezece lire!...

Oricum, e bine că ne înmulțim, Mary își face datoria. Păcat că duce o politică prea concesivă față de pirați și de beduini.

ADELAIDE: Cîteodată, nu strică...
SELKIRKE: Dar se pot ivi divergențe de ordin religios.

RANDOLPH: Există șansa ca familia noastră să devină dinastie.

SELKIRKE: Selkirke I!... Sună frumos.

RANDOLPH: Nu, nu... Am să mă intitulez Randolph I de Selkirke.

ADELAIDE *(sună din trimbița-pipă, apoi)*: Drepti! Reparați balonul! După aceea, tu, Randolph I de Selkirke, să-mi fixezi piciorul.

Cei doi Selkirke salută militărește, se apropie de balon și încep să sufle prin două țevi. Balonul se umflă, se umflă...

Bătălia de la Țarcul Caprelor. Ne luptăm vitejește, uniți și cu elan. Bunica se prăbușește eroic, departe de Edinburgul natal. Mary e răpită. Noi lupte. Jurăm răz-bunare.

La Țarcul Caprelor. Țarcul e o pali-sadă năpădită de vegetație și închisă. Pe după palisadă se ivește, din cînd în cînd, cite un cap de beduin. În genere, palisada, bine camuflată, se deosebește greu de restul peisajului. Intră — pe muzica robinsoniană, care încetează imediat — Robinson, Mary și Pierre. Mary se așază jos, istovită. Pe dialogul lor, în afară de zgomotele junglei, se aud, din cînd în cînd, behăituri de capre.

MARY : Nu mai pot ! Mai e mult ?

ROBINSON : Nu auzi nimic ? *(Se aud behăituri.)*

MARY : Mama ! Cîntă mama ! Pe mai multe voci !... Nu se poate... Oboseala îmi provoacă halucinații.

(Se aud din nou behăituri.)

PIERRE : Ce se aude ? Un cor ? O fanfară ?

MARY : Mama ! Cîntă mama ! Pe mai multe voci...

ROBINSON : Sînt caprele. Am ajuns.

MARY : Atunci am ajuns în rai.

ROBINSON : Da, mamă.

PIERRE : E un loc bine ales. Aici s-ar putea face o plantație de 88 de țoli. Eu am avut o plantație minunată...

ROBINSON : Ați fost plantator, sir ?

PIERRE : Nu. Am fost totdeauna pirat. Dar aveam o grădină, pe bordul Arethuzei, și pe fiecare brazdă plantasem cîte 53 de tunuri a 48 de țoli. Cînd bubuia toate odată !... Dar mi-au stricat-o beduinii...

ROBINSON : Aici n-au cum să ajungă beduinii. E un loc tăinuit. Să vă deschid porțile.

MARY : Porțile raiului !

(Robinson se îndreaptă spre palisadă. Sus apar o clipă beduinii, care deschid focul, apoi dispar. Cei trei se ascund pe după copaci și tufe, de unde scot capetele, din cînd în cînd.)

ROBINSON : Nu se poate ! E un loc tăinuit ! E țarcul meu !

(Pe palisadă apare Căpetenia beduinilor.)

CĂPETENIA BEDUINILOR : Regret, dar l-am ocupat noi.

ROBINSON : Cu cine am onoarea, sir ?

CĂPETENIA BEDUINILOR : Sînt Căpetenia beduinilor.

PIERRE : Beduinii ! Nu v-am spus eu ?

ROBINSON : Dar locul e tăinuit ! Și caprele sînt ale mele !

CĂPETENIA BEDUINILOR : Au fost. Acum sînt ale mele.

ROBINSON : Cu ce drept, sir ?

CĂPETENIA BEDUINILOR : Cu dreptul că ne place carnea de capră.

PIERRE : Nu v-am spus eu ? Așa sînt beduinii.

MARY : Pierre, fii politicoș. Aici se parlamentează.

ROBINSON : Protestez !

CĂPETENIA BEDUINILOR : N-ai decît.

ROBINSON : Am să vă dau afară !

CĂPETENIA BEDUINILOR : Încearcă...

ROBINSON : Eu trăiesc singur. Și in-sula e pustie. Am să mă plîng Ma-iestății Sale.

CĂPETENIA BEDUINILOR : Oho !...

(Căpetenia beduinilor se retrage după palisada care rămîne goală.)

PIERRE : Să-i atacăm ! Mă duc să aduc o arehuză ! *(Dă să plece.)*

MARY : Pierre, nu mă lăsa singură în fața inamicului !

ROBINSON : Mi-au mîncat iezii ! Nu aud decît glasuri de capre...

MARY : Cît sînt de duioase !...

ROBINSON : Da, mamă...

PIERRE : Ce e de făcut ?

ROBINSON : Să mă gîndesc... Ar tre-bui să-i atacăm, dar sîntem prea puțini.

MARY : Dacă ar fi toată familia aici !...

ADELAIDE *(din culise)* : Mary !

MARY : O capră !...

ROBINSON : Bunico ! Bunico !

MARY : E mama !

ADELAIDE *(din culise)* : Mary ! Ne-poate !

RANDOLPH *(din culise)* : Am să-lucid !

SELKIRKE *(din culise)* : Onoarea fa-miliei !

(Cei trei Selkirke apar.)

MARY : Mamă !

ROBINSON : Bunico !

RANDOLPH : Văucid !

SELKIRKE : Onoarea familiei !

ADELAIDE *(cătrefe soțul și fiul ei)* :

Drepti !

(Cei doi Selkirke încremenesc în poziție de dreptți.)

ROBINSON : Cum ați ajuns aici, bunico ?

ADELAIDE : Am reparat balonul.

ROBINSON : Dar piciorul ? E bun ?

ADELAIDE : E perfect.

ROBINSON : Mi-ai adus banii ?

ADELAIDE : Vorbim noi altă dată...

ROBINSON : Ba acum, bunico. Acum am nevoie. Vreau să-mi răscumpăr Țarul Caprelor. (Plângînd.) Mi l-au ocupat beduinii...

ADELAIDE : Beduinii ? Ei, Randolph, acum poți să-i ucizi.

RANDOLPH : Eu nu mă amestec. Ce ? E Țarul meu ? Nu mă privește...

ADELAIDE : Dreptți ! Ba te privește. Ne privește pe toți. Randolph I, ascultă comanda la mine ! Și tu, Selkirke I, cel Bătrîn ! Și tu, Robinson I, Kreutznaer ! Și tu, Pierre I, soț morganatic al lui Mary I de Selkirke, fostă Kreutznaer II.

MARY : Și eu, mamă ?

ADELAIDE : Și tu. Pornim la atac. Iezii și caprele așteaptă dezrobirea.

ROBINSON : Iezii mi i-au mîncat...

ADELAIDE : N-are a face. Îi vom dezrobi. Înainte ! Uraaa !

(Adelaide sună din trîmbița-pipă. Sus, pe palisadă, se ivesc beduinii, care deschid focul. Urale, împușcături, apoi Adelaide se prăbușește.)

ROBINSON : Încetați focul, sir ! Sint parlamentar !

CĂPETENIA BEDUINILOR : Ce s-a întîmplat ?

ROBINSON : Încetați focul ! Să dăm onorul acestei bătrîne care a căzut eroic, la datorie.

(Focul încetează. Toți, inclusiv beduinii, iau poziția de dreptți. În liniștea solemnă se aude behăitul caprelor, apoi vocea Adelaidei.)

ADELAIDE : Da, am căzut eroic ! Mi-am vărsat sîngele, m-am jertfit pe altarul sfînt ! Slavă mie ! Strălucesc de glorie. Dar n-am murit. Am fost numai amețită. (Sună din pipă.) Dreptți ! Înainte ! Moarte beduinilor !

(Adelaide sare în picioare. Trîmbița sună. Toți se năpustesc la atac. Varcarmul crește. Poarta Țarului e deschisă de atacatorii care pătrund înăuntru. Se aud împușcături, zăngănit de arme, trîmbița ; apoi se face liniște și se mai aud doar cîteva behăituri jalnice, de capre. Pe poarta palisadei ies istoviți, ca după luptă, atacatorii, cu excepția lui Mary. Toți tac o clipă.)

ROBINSON : Au fugit...

RANDOLPH : Au fugit, fiindcă i-am ucis eu. Fără milă ! Pînă la unu ! SELKIRKE : Erau numai patru...

PIERRE : Dar fiecare avea cîte 18 tunuri a 53 de țoli. Îi știu de pe bordul Arethuzei...

RANDOLPH : Dumneata să nu vorbești. Nu ești decît un soț morganatic.

PIERRE : Mă insultă. Aștept satisfacție.

ADELAIDE : Nu vă mai certați degeaba. Țarul e al nostru.

ROBINSON : Pardon, bunico ! E al meu ! Eu trăiesc singur.

RANDOLPH : Și sîngele mamei ? Jertfa ei ?

SELKIRKE : Și moartea ei eroică...

ROBINSON : A fost doar amețită. Îmi datora 15 lire pentru picior. Îi scad 10, fiindcă s-a luptat vitejește.

ADELAIDE : Mulțumesc, nepoate. E bine să avem conturile curate.

ROBINSON : Bunico !

(Imbrățișări.)

SELKIRKE : Sintem unu mai puțin.

RANDOLPH : Cum adică ? Sintem toți, pînă și soțul morganatic. Putea, măcar el, să moară vitejește...

PIERRE : Sir, nu permit !

SELKIRKE : Lasă-l, Randolph... Mă gîndesc că unul de-ai noștri a pierit, totuși...

RANDOLPH : Care ?

SELKIRKE : Nepotul beduin. Nu vedeți ? Nu există nici un nepot beduin.

ADELAIDE : Biata Mary ! N-o fi avut timp. Nu-i așa, Mary ?

ROBINSON : Mama nu e aici.

PIERRE : Unde e Mary ?

RANDOLPH : O fi rămas în țarc, să mulgă caprele.

(Încep toți s-o strige și s-o caute pe Mary, prin tufe și pe după copaci. Selkirke și Pierre trec după palisadă. Caprele behăie jalnic. După cîteva clipe, familia se regroupează.)

PIERRE : Nu e nicăieri. Am căutat-o și printre capre.

SELKIRKE : Beduinii au fugit...

RANDOLPH : Și cei pe care i-am ucis eu fără milă ?

SELKIRKE : Ei au fugit primii...

PIERRE : Dar unde o fi Mary ? Sint soțul ei morganatic. Am dreptul să fiu îngrijorat.

RANDOLPH : Vă recunosc dreptul acesta, sir. Primiți condoleanțele mele.

ROBINSON : Nu ! Mama n-a murit ! Ar fi prea tragic pentru mine, care trăiesc singur ! Au răpit-o beduinii...

RANDOLPH : Înțeleg. Cei pe care i-am

ucis eu fără milă s-au răzbunat...

PIERRE : Jur să mă răzbun și eu !

SELKIRKE : Să pornim după ei. Să

salvăm onoarea familiei !

ROBINSON : Și caprele ? Cine rămîne

cu caprele ? Știi ce ? Mergem nu-

mai noi, bărbații. Tu, bunico, rămîi

aici să te odihnești...

RANDOLPH : De ce nu rămîi dum-

neata, sir ? Sînt caprele dumitale...

ROBINSON : Nu pot... Eu trăiesc sin-

gur... Cum s-o salvez, dacă rămîn

aici ?

ADELAIDE : Și caprele ?

ROBINSON : Bine. Rămîn aici.

(Robinson intră în țarc.)

ADELAIDE : Înainte de plecare, să ne

odihnim.

(Sună stingerea. Ceilalți se culcă. Ea

patrulează. După un timp, Robinson se

reîntoarce abătut.)

ADELAIDE : Cine-i ? Stai ! Dă-ți pa-

rola !

ROBINSON : Eu sînt, bunico...

ADELAIDE : Știi că ești tu, dar dă-ți

parola...

ROBINSON : N-o știu, bunico.

ADELAIDE : Atunci e altceva.

ROBINSON : Bunico, m-am hotărît.

Merg cu voi s-o salvez pe mama.

ADELAIDE : Suflet nobil ! Și caprele ?

ROBINSON : Caprele au fugit, bunico.

Au fugit cu beduinii. (Plîngînd.) Au

rămas două, trei...

ADELAIDE : Fii calm ! Te așteaptă

o misiune nobilă.

ROBINSON : Da, bunico...

ADELAIDE : Culcă-te ! Odihnește-te,

înainte de a porni cu expediția de

salvare. Eu veghez.

(Robinson se culcă și el. Adelaide pa-

trulează.)

ADELAIDE : Dormiți ?

CEI PATRU : Da. (Sforăie demonstra-

tiv.)

(Adelaide își continuă patrularea.

Sus apare balonul. În nacelă se află

Căpetenia beduinilor și Mary, care flu-

tură o batistă. Adelaide sună alarma.

Cei patru sar din somn.)

ROBINSON : Ce e ?

SELKIRKE : Ce s-a întîmplat ?

ADELAIDE : Beduinii ! Nă-au furat ba-

lonul !

SELKIRKE : Hei, sir, balonul e al

nostru !...

CĂPETENIA BEDUINILOR : A fost...

PIERRE : Și Mary e soția mea nelegi-

timă, de 68 de țoli !

CĂPETENIA BEDUINILOR : Tot ce se

poate...

RANDOLPH : Am să văucid iar ! Fără

milă !

ROBINSON : Mamă ! Te-au răpit !

PIERRE : Mary ! Am să te salvez !

MARY : Nu te grăbi prea mult, dra-

gul meu...

(Balonul iese din scenă.)

SELKIRKE : Biata Mary ! O ființă atît

de gingașă !

PIERRE : Am s-o răzbun !

ROBINSON : Mai întîi să ne odihnim.

Răzbunarea e mult mai dulce cînd

ești odihnit.

Bărbații cască, se întind alene și se

culcă. Adelaide patrulează. Peste zgo-

motele junglei, care cresc, cortina.

IV

După doi ani și jumătate de căutări, o regăsim pe mama, împreună cu rămășițele balonului. Discordia din familie a dispărut. Regele Mabolo ne vizitează din nou. Planuri de viitor. Pornim spre coastă.

Alt colț din junglă, de data aceasta la tabăra beduinilor. Mary și Căpetenia beduinilor discută lingă cort. Undeva, aproape, sînt rămășițele balonului. Lingă Mary, stă tot timpul Beduinul-mut, cu instrumentul lui muzical (un soi de cimpoi cu două țevi). Beduinul cel mic e și el prin preajmă. Un timp se aud zgomotele junglei și răbufnelile mării.

CĂPETENIA BEDUINILOR : Mary... A sosit clipa despărțirii. Încearcă să uiți...

MARY : O să-mi fie greu...

CĂPETENIA BEDUINILOR : : Destinul... N-am încotro. Trebuie să-mi schimb viața. Mi-am găsit o slujbă.

MARY : Cum să te uit ? Am stat împreună atîtea ceasuri, cu tîmplele în nisipuri, cu părul îngreunat de brume... Atîtea ceasuri.

CĂPETENIA BEDUINILOR : Doi ani și jumătate ! Dar n-am de ales, Mary. Copilul îl iau cu mine. Ție îți las cortul și rămășițele balonului.

MARY : Am să rămîn singură...

CĂPETENIA BEDUINILOR: Familia ta e aproape. Ne-a găsit urma. Și nici locuința lui Robinson nu e departe. Ai să găsești acolo sclavul și femeia aceea... Crede-mă, e mai bine să ne despărțim...

MARY: Te cred, dar cum să te uit? Cum să uit nopțile, și cerul, și roua care îmi uda picioarele în zori... și ploile rezezi de după-amiază... și ceasurile când te așteptam singură... Atâtea ceasuri...

CĂPETENIA BEDUINILOR: Tu n-ai fost niciodată singură, Mary. Ai avut totdeauna un paznic credincios. Și în ceasurile de singurătate, el ți-a cântat...

(Beduinul-mut cântă 2—3 măsuri din melodia tristă pe care o va cânta mereu și care, la un moment dat — când se va indica — va deveni canonul Providenței.)

MARY: Dar el e mut. Și e trist să stai ore și ore cu un mut. *(Beduinul-mut cântă iar.)* Și mi-a cântat de fiecare dată melodia lui monotonă.

(Beduinul-mut cântă iar 2—3 măsuri.)

CĂPETENIA BEDUINILOR: Acum te reîntorci la ai tăi.

MARY: Și n-o să ne mai revedem niciodată?

CĂPETENIA BEDUINILOR: Niciodată. E mai bine așa. Să nu ne îngreunăm despărțirea. Caiacul mă așteaptă la țărm. Rămii cu bine...

(Beduinul cel mic aleargă la Mary. Îmbrățișări. Căpetenia beduinilor șuieră din nou. Copilul aleargă spre el. Mary rămîne locului, într-o poziție voit tragică. Căpetenia beduinilor și copilul ies din scenă. Mary, tristă și gînditoare, începe să se plimbe. Beduinul-mut se strecoară în spatele ei și, de acum înainte, o urmează ca o umbră. După un timp, el începe să-și cînte melodia. Mary se oprește și se întoarce.)

MARY: Tu n-ai plecat?

BEDUINUL-MUT (răspunde pe muzică, fără cuvinte): Nu.

MARY: Trebuia să te duci și tu...
BEDUINUL-MUT (scoate un sunet sfîșietor).

MARY: Nu cumva te-ai îndrăgostit de mine?

BEDUINUL-MUT (scoate un sunet sfios).

MARY: Nu, nu merge, ascultă-mă pe mine...

BEDUINUL-MUT (scoate un sunet trist).

MARY: Gata... Lasă... Du-te... E mai bine să te duci.

BEDUINUL-MUT (scoate un sunet sfîșietor).

MARY: Nu vrei? La urma urmei, să nu zici că nu ți-am spus...

(Mary își reia plimbarea, indiferentă, iar Beduinul-mut o urmează ca o umbră, cîntîndu-și melodia. Scena aceasta e privită de leu, care a apărut între timp, nevăzut de ceilalți. După ce Mary face două-trei ture, leul clatină din cap compătimitor. Mary își continuă plimbarea. Peste melodia Beduinului-mut răsună brusc trîmbița Adelaidei Selkirke. Leul fuge, Beduinul-mut nu mai cîntă. În scenă intră familia Selkirke, inclusiv Robinson și Pierre. Îmbrățișări: Mamă! Mary! Tată! Soția mea! Fiica mea! etc.)

PIERRE: Te-am regăsit, Mary!

ADELAIDE: Ești singură?

RANDOLPH: Unde sînt ticăloșii? Vreau să-iucid.

MARY: S-au dus... Au părăsit insula...

PIERRE: Spune, Mary, te-au chinuit? Beduinii sînt răi. Îi știu de pe bordul Arethuzei.

MARY: S-au purtat ca niște gentlemani.

RANDOLPH: Un beduin! Îlucid! *(Se repede la Beduinul-mut, care stă tot timpul în spatele lui Mary.)*

MARY: Lasă-l, Randolph, e mut.

RANDOLPH: Mut? Nu se poate. Beduinii nu sînt niciodată muți. Ești mut?

BEDUINUL-MUT: Da.

RANDOLPH: Ciudat! Recunoaște chiar el că e mut.

ROBINSON: Mamă, cortul și balonul sînt ale tale?

MARY: Da, Roby.

SELKIRKE: Tot te-ai ales cu ceva...

(În scenă intră regele Mabolo, singur.)

PIERRE: Tată!

MABOLO: Fiul meu! *(Îmbrățișări.)*

SELKIRKE: Mabolo! Ia te uită drăcie!

ADELAIDE: Mab!

MABOLO: Munte cu munte se întîlnește... Ce mai faci, mumie bătrînă?

SELKIRKE: Ceac-pac...

MABOLO: Mai bei?

SELKIRKE: Dar tu, mai fugi noaptea de la gazde, fără să plătești chiria?

MABOLO: Ei, alte vremuri...

MARY: Mab, pe mine nu mă vezi?

MABOLO: Cum îți închipui?

RANDOLPH: Cine e gentlemanul acesta?

PIERRE : Mabelo, tatăl meu... Regele insulei...

RANDOLPH : Regele insulei ? Mi-ai uzurpat titlul, sir ! Am să te dau în judecată.

SELKIRKE : Lasă-l, Randolph. Mab e un prieten vechi...

RANDOLPH : Asta e culmea ! El îmi uzurpă titlul și voi îl numiți prieten !...

MABOLO : Despre ce titlu e vorba, sir ?

RANDOLPH : Sint Randolph I de Selkirke, regele insulei.

MABOLO : Și ce dacă ?

RANDOLPH : Cum ce dacă ? Doi regi pe o singură insulă ? E inadmisibil.

MABOLO : Nu te mai enerva degeaba. Eu nu mai sint rege.

MARY : Vai, Mab !

ADELAIDE Cum se poate ?

ROBINSON : V-ați vîndut titlul, sir ? La ce sumă ?

MABOLO M-au detronat... Supușii... Tocmai cînd începusem să fac reforme mari. Jocul de bridge, obligatoriu... Și tradiția... Dar nu m-au înțeles. Sint singurul antropofag de

pe insulă. Păcat de studiile mele. ADELAIDE : Bietul Mab !

MARY : Îmi pare rău, Mab ! Sincer îmi pare rău...

SELKIRKE Ei, așa e viața... Hai cu noi, Mab. Ne întorcem cu trupe.

RANDOLPH : Și au să mă instaleze, oficial. Știi ce, sir ? Am o propunere : cînd ne întorcem, te fac călău. Civilizăm tot. Robinson ia comerțul și finanțele ; Pierre educația ; mama armata ; tata ta-ta...

MARY : Ta-ta-ta-ta ! Termină, Randolph ! Mergi cu noi, Mab ?

MABOLO : N-am încotro. Dar merg cu plăcere. Avem amintiri comune...

MARY : Mab...

ADELAIDE : Treceam întîii pe la plantație. Robinson vrea să încuie și să-și ia bijuteriile, sclavul și soția nelegitimă...

MABOLO E departe plantația ?

ROBINSON : De unde !... Într-o lună ajungem.

ADELAIDE : Să mergem. (*Sună din trimbiță.*)

SELKIRKE : La drum, copii.

V

Ajung acasă înaintea tuturor, căci dorul îmi dă aripi. Cum a îngrijit Vineri plantația în lipsa mea. Evenimente neașteptate și neplăcute. Plînsul îi e dat omului ca să se consoleze.

La locuința lui Robinson, din scena 1, actul I. Vineri sapă. În larg e ancorată o corabie. Zgomotele junglei și marea, după muzica robinsoniană. Apare Robinson, singur.

ROBINSON : Vineri !

VINERI : Stăpîne ! Te aștept de atîția ani !...

(*Vineri face cunoscutul gest de supunere.*)

ROBINSON : Sclav credincios ! Ai săpat ?

VINERI : Am săpat, stăpîne. Am săpat întruna.

ROBINSON : N-ai uitat că ești sclav ?

VINERI : N-am uitat.

ROBINSON : Ai dat de mîncare la papagal ? Ai împletit coșuri din crengi tinere ?

VINERI : Da, stăpîne.

ROBINSON : Și romul ? Mi-ai băut romul ?

VINERI : Nu, stăpîne.

ROBINSON : Te-am lăsat singur, atîta vreme ! Nu ți-a fost urît ?

VINERI : Nu, stăpîne.

ROBINSON : Ai învățat să vorbești ?

VINERI : N-am învățat. Nu știu să spun decît a-pă, apă...

ROBINSON : Am să te învăț, Vineri. Chiar de azi am să te mai învăț un cuvînt.

VINERI : Să mă înveți, stăpîne...

(*Vineri face cunoscutul gest de supunere, după ce sărută țărîna. Robinson îi pune talpa piciorului pe cap. În această poză — pe care o vor mai păstra un timp — îi găsește fosta Căpetenie a beduinilor, acum ghid.*)

GHIDUL : Aceasta e o insulă pustie...

Acesta e locul unde Robinson Kreutznaer, cunoscut sub numele de Crusoe, s-a salvat de naufragiu. Aceasta e locuința lui Robinson Crusoe și plantația lui... Acesta e Robinson Crusoe. (*Robinson vrea să se miște*

din poza de pînă acum, dar Căpetenia beduinilor îl oprește.) Încă o clipă. Mai stai așa. Să fac o poză.

ROBINSON : Dumneata, sir ? Nu mai ești beduin ?

GHIDUL : Nu. Am renunțat. Mă pregătesc să devin ghid. Am să aduc turiști. E o afacere bună...

ROBINSON : Faci chetă pentru mine ?

GHIDUL : Fac. (*Robinson și Vineri rămîn în aceeași poziție. Fosta Căpetenie a beduinilor continuă.*) Acesta e Vineri, sclavul lui Robinson. Știi să vorbești, tinere ?

VINERI : Nu știu să spun decît a-pă, apă !

GHIDUL : El nu știe să spună decît a-pă, apă ! Vedeți ? E încă sălbatic. Dar nu e antropofag. Și acum, Robinson Crusoe o să ne cînte cîntecul singurătății sale. Dă-i drumul !

ROBINSON (*cîntă*) :

Ce singur sînt pe lume

Uitat și solitar

etc. etc. ...

GHIDUL : Mulțumesc, sir... Doamnelor și domnilor, o mică chetă pentru singuraticul nostru. Cît vă lasă inima... (*Face o chetă — imaginară.*) Mulțumesc !... Și acum, priviți culoarea albastră a lui Vineri. E o raritate. Ridică-te, tinere, ca să te poată admira dumnealor.

(*Vineri se ridică. Robinson ia poza de gînditor singur.*)

GHIDUL : Priviți-i mușchii ! El sapă ! El dă hrană la papagal ! El împletește coșuri ! El nu bea rom ! Dar ce e asta ? Doamne ! Ce sînt semnele acestea, o flintă și un burnuz, tatuat pe brațul lui drept ?

VINERI : Mi le-a tatuat tata, pe cînd eram copil, înainte de a o părăsi pentru totdeauna pe mama...

GHIDUL : Și mama dumitale, sir ?

VINERI : Era o indigenă. Trăia în insulă, acum 25 de ani cînd a fost sedusă de un beduin...

GHIDUL : Doamne ! Și acum unde e ?

VINERI : S-a prăpădit. A murit de inimă rea, în anul cutremurului cel mare...

GHIDUL : Doamnelor și domnilor ! În fața dumneavoastră se petrece o scenă emoționantă ! Vă rog să n-o scăpați. Un tată își regăsește fiul pierdut ! Culoarea tînărului acestuia nu mai e un mister pentru nimeni ! El are pielea albastră fiindcă în vinele lui curge sînge albastru ! El e fiul meu !... Fiul meu !

VINERI : Tată !

(*Imbrățișări.*)

GHIDUL : Și acum, iartă-mă, fiule, dar trebuie să plec... Ne mai întîlnim noi...

VINERI : Vă înțeleg, sir...

ROBINSON : Și cheta ? Vrei să pleci cu banii ?

GHIDUL : Care bani ?

ROBINSON : Așa e... Încotro, sir ?

GHIDUL : Am cumpărat corabia. (*Arată corabia din larg.*) Pentru turiști. Pornesc spre Edinburg.

ROBINSON : Aveți cabine libere, sir ?

GHIDUL : Cîte doriți, sir ? (*Către Vineri.*) Nu uita să depui în contul meu o floare pe mormîntul sărmanei tale mame.

VINERI : N-am să uit, sir.

(*Saluturi politicoase. Ghidul iese din scenă. Scurtă pauză, în care se aud jungla și marea.*)

ROBINSON : Vineri...

VINERI : Da, stăpîne.

ROBINSON : Și ea ? Soția mea nelegitimă ? E sănătoasă ?

VINERI : E sănătoasă, stăpîne.

ROBINSON : Mă așteaptă ?

VINERI : Te așteaptă, stăpîne.

ROBINSON : Ai avut grijă de ea ?

VINERI : Am avut, stăpîne.

ROBINSON : Aș vrea s-o văd. Am vădit mult clipa revederii. Dar sînt emotiv. Mă tulbură... Unde e ?

VINERI : S-o chem, stăpîne ?

ROBINSON : Cheam-o... Adică nu... Stai să-mi revin... Să mă pregătesc sufletește...

VINERI : Aștept, stăpîne...

ROBINSON : Gata... Nu, nu... Mai stai... Acum e gata.

(*Robinson ia o poză de așteptare înflăcărată. Vineri scoate un strigăt : Uhuuu ! De după un copac apare Sirena, însoțită de trei copii albaștri. Ea vine, sfioasă, spre Robinson. Copiii o urmează, în monom, după mărime.*)

ROBINSON : Doamne ! Ce văd ! Tu, sclav necredincios !... Vinovați !... Sînteți vinovați !... Nu te-ai luptat !...

VINERI : M-am luptat, stăpîne...

SIRENA : Roby !...

ROBINSON : Nici un cuvînt ! Trădare ! Ah, cît sufăr ! Cît sufăr ! Plecați ! Lăsați-mă singur ! Sau nu... Adică da... Pentru totdeauna !... Să nu vă mai văd !...

SIRENA : Roby, gîndește-te ! Sînt mamă !... Unde să mă duc ?

ROBINSON : Oriunde ! Pe corabie ! La Edinburg !... Duceți-vă !

VINERI : Ne ducem, stăpîne.

SIRENA : Dar bani pentru bilete ?
VINERI : Ne dă tata.
SIRENA : Care tată ?
VINERI : Stăpînul e tulburat... Nu vezi
cît suferă ? Să mergem. Îți explic
eu, pe drum.

*Vineri și Sirena pornesc, urmați de
monomul copiilor. După un timp, dis-
par pe după tufe.*

Robinson, în culmea disperării, reze-
mat de un copac, cu spatele spre pu-
blic, plînge. E zguduît de hohote mute.
Pe zgomotele mării și ale junglei,
apare pisicuța albă, urmată de trei
pisoii albaștri, care se țin după ea, în
monom. Pisicuța se îndreaptă la înce-
put spre Robinson, dar, la mijlocul dru-
mului, renunță și iese agale din scenă
cu pisoii după ea.

VI

După suferințele îndurate, îmi revăd familia reunită,
și aceasta îmi redă tăria sufletească. Ne hotărîm să pără-
sim temporar insula și să pornim spre patrie. Îmbarcarea,
ce a urmat și sfîrșitul povestirii mele.

*Același decor din scena 3, actul I,
adică insula, micșorată în așa fel încît
marea să apară și din față, iar plan-
tația lui Robinson să se vadă că e pe
un colț de insulă. Lumină de amurg.
Din corabie se văd acum, datorită
perspectivei, doar o parte a punții su-
perioare și velatura. Robinson plînge
în continuare, mut, lîngă copac. Nu se
aud decît marea și jungla; apoi intră,
din ce în ce mai puternic, dînd senza-
ția de apropiere crescîndă, melodia Be-
duinului-mut. Trîmbița-pipă a Adelai-
dei răsună scurt. Familia Selkirke și
aliații ei intră în scenă. Beduinul-mut
e tot timpul în spatele lui Mary, ca
o umbră. Cîntecul lui încetează cînd
toți sînt în scenă.*

SELKIRKE : Iată-ne acasă.

ADELAIDE : În sfîrșit, am ajuns... Unde
o fi Robinson ? !

PIERRE : În larg e o corabie. Dacă
aș avea vreo 22 de tunuri a 53 de
țoli...

MABOLO : O corabie...

*(Mary s-a desprins de grup și se
plimbă gînditoare cu Beduinul-mut
după ea.)*

ADELAIDE : Randolph, ce-ar fi să
înoți pînă la corabie și să vorbești
cu căpitanul ?

RANDOLPH : Tocmai eu, Randolph I
de Selkirke ? Să se ducă altcineva...

PIERRE : La mine să nu vă gîndiți,
sir. Eu nu știu să înot.

MABOLO : Nici eu.

SELKIRKE : Să-l trimitem pe Robin-
son. Roby !... Roby !...

ADELAIDE : Roby !... Uuu !

RANDOLPH : Hei, Kreutznaer ! Unde
naiba te-ai ascuns ?

PIERRE : Uite-l colo, lîngă copacul
aceia de 16 țoli. Nu ne auzi, sir ?

ROBINSON : Vă aud, sir.

RANDOLPH : Ce faci acolo ?

ROBINSON : Plîng, sir. De două cea-
suri plîng.

MARY : Plîngi, Robinson ?

ROBINSON : Da, mamă. Mi-am alun-
gat sclavul și soția nelegitimă. Sînt
singur.

MARY : Dar ce-au făcut ?

ROBINSON : Au făcut copii, mamă.

RANDOLPH : Corabia din larg e a ta ?

ROBINSON : Nu. Dar se pregătește să
ridice ancora.

SELKIRKE : Cine ?

ROBINSON : Corabia, sir. Pornește spre
Edinburg.

ADELAIDE : Spre Edinburg ? Ce mai
stăm ?

*(Randolph fuge din scenă, spre peș-
teră.)*

PIERRE : Cum să ajung la corabie ?
Nu știu să înot...

MABOLO : Nici eu, sir.

ROBINSON : La mal e o plută... Dacă
n-a luat-o Vineri...

SELKIRKE : E destul de mare ? Ade-
laide, tu ai putea să rămii aici, de
pază.

ADELAIDE : Mulțumesc. Îți cedez ție
locul.

MABOLO : Or fi cabine libere ?

ROBINSON : Pluta e mare. Și cabine
libere sînt. Drum bun. Eu rămîn
aici, singur.

ADELAIDE : Înainte, copii !

SELKIRKE : Înainte !...

MABOLO : Spre Edinburg !...

RANDOLPH *(reapare, în fugă)* : Stați !
Stați ! Giuvaerele ! Banii ! Lăzile cu
pesmeți !...

ROBINSON : Le-a furat Ghidul, sir.
ADELAIDE : Care Ghid ?
ROBINSON : Ghidul... Fosta Căpetenie
a beduinilor... L-am văzut cu ochii
mei...
PIERRE : Beduinii ! Nu v-am spus eu ?
RANDOLPH : L-ai văzut ? Și de ce
nu l-ai împiedicat ?
ROBINSON : Eram ocupat, sir. Plîn-
geam...
ADELAIDE : Le vom recupera, cu aju-
torul trupelor. Înainte, spre plută !
CEILALȚI (cu excepția lui Robinson,
a lui Mary și a Beduinului-mut) :
Uraaa !..

(Pornește toți spre țârm. În scenă
rămîn doar ultimii trei numiți.)

MARY : Tu nu te duci, Robinson ?
ROBINSON : Vreau să rămîn aici,
mamă. Mă simt jignit, trădat...
MARY : Jignit și trădat poți să te
simți și la Edinburg...
VOCEA LUI PIERRE : Mary ! Gră-
bește-te ! Pornim !..
MARY : Hai, Robinson !..
ROBINSON : Rămîi cu mine, mamă.
Ajută-mă să fiu singur !..
MARY : Singur poți să fii și la Edin-
burg...
(Apare balonul în care se află Căpe-
tenia beduinilor.)

CĂPETENIA BEDUINILOR : Mary !
(Către Robinson.) Sir, lasă-ne puțin
singuri ! Avem ceva de vorbit...
ROBINSON : Bine, sir... Mamă, te aș-
tept pe plută... Singur...
(Robinson pleacă.)

CĂPETENIA BEDUINILOR : Mary, am
reparat balonul. Am venit să te iau.
MARY : Unde ?
CĂPETENIA BEDUINILOR : Oriunde.
Am renunțat. Mă fac iar beduin.
Vino... (Aruncă o scară de frînghie.)
Hai și tu, Mutule.
MUTUL (scoate un sunet trist).
CĂPETENIA BEDUINILOR : Hai, urcă.
Te duc la tabără.
MUTUL (același joc).
CĂPETENIA BEDUINILOR : Înțeleg...
Ești îndrăgostit. Nu-i nimic. Vine și
ea... Hai, Mary... (Mary se zburciună
cumplit.) Ce faci ?

MARY : Mă zoart între dragoste și da-
torie.
VOCEA LUI PIERRE : Mary ! Gră-
bește-te !
MARY : M-am hotărît ! Iartă-mi sen-
timentele de femeie, dar sînt ro-
mantică. Am nevoie de confort. Plec
la Edinburg...
CĂPETENIA BEDUINILOR : Mary, îmi
sfișii inima !
MARY : Sînt obligată. Uîți familia
mea ?
CĂPETENIA BEDUINILOR : La tabără
ai să găsești o nouă familie. Am o
noră nelegitimă. Și copilul nostru...
Și un sclav care îmi este fiu... Sînt
toți acolo. Vino !
MARY : Și dorul de Edinburg ?
CĂPETENIA BEDUINILOR : Argumen-
tul tău m-a dat gata. O, doamne !..
Nici tu nu vii, Mutule ? (Mutul scoate
un sunet trist.) Adio, Mary ! N-am
să te uit niciodată ! Adio, Mutule !..

(Balonul pornește. Semne sfișietoare
de adio. În scenă au rămas doar Mary
și Beduinul-mut. Mary pornește spre
țârm, dar se oprește amîntîndu-și de
prezența însoțitorului ei.)

MARY : Tu trebuie să rămîi aici...
BEDUINUL-MUT (scoate un vaiet sfi-
șietor).
MARY : E mai bine așa...
BEDUINUL-MUT (spune pe muzică :
nuuu !).
MARY : Crede-mă... Trebuie să rămîi
aici, singur... Ai să stai pe țârm și
ai să te gîndești la mine... E mai
frumos așa...
BEDUINUL-MUT (scoate un sunet
deznădăjduit).
VOCI DE PE PLUTĂ : Mary ! Vino
odată ! Grăbește-te ! Pornim !

Mary pleacă agale spre țârm și dis-
pare. Beduinul-mut se așază pe o stîncă
și își începe cîntecul. Apar papagalii
cîntăreți și cei doi iezi care, după cîn-
tecul beduinului, după ce corabia dis-
pare navigînd lateral pe coastă, încep
canonul Providenței.
Insula se cîlatină pe valuri, iese din
scenă, apoi reapare mică de tot și
depărtată, depărtată... Pe ea abia mai
distingem silueta singuratică a Bedui-
nului-mut, care își cîntă melodia, tot
mai departe.
Insula și melodia se pierd, se pierd...